

SEJM

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IV kadencja

Prezes Rady Ministrów

RM 10-26-03

Druk nr 1396

Warszawa, 7 marca 2003 r.

Pan

Marek Borowski

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ratyfikacji Poprawionego Protokołu II w sprawie zakazów lub ograniczeń użycia min, min-pułapek i innych urządzeń zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 r. (Protokół II zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 r.) załączonego do Konwencji o zakazie lub ograniczeniu użycia pewnych broni konwencjonalnych, które mogą być uważane za powodujące nadmierne cierpienia lub mające niekontrolowane skutki, sporządzonej w Genewie dnia 10 października 1980 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Zagranicznych.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Poprawionego Protokołu II w sprawie zakazów lub ograniczeń użycia min, min-pułapek i innych urządzeń zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 r. (Protokół II zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 r.) załączonego do Konwencji o zakazie lub ograniczeniu użycia pewnych broni konwencjonalnych, które mogą być uważane za powodujące nadmierne cierpienia lub mające niekontrolowane skutki, sporządzonej w Genewie dnia 10 października 1980 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Poprawionego Protokołu II w sprawie zakazów lub ograniczeń użycia min, min-pułapek i innych urządzeń zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 r. (Protokół II zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 r.) załączonego do Konwencji o zakazie lub ograniczeniu użycia pewnych broni konwencjonalnych, które mogą być uważane za powodujące nadmierne cierpienia lub mające niekontrolowane skutki, sporządzonej w Genewie dnia 10 października 1980 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

U Z A S A D N I E N I E

wniosku o ratyfikację Poprawionego Protokołu II w sprawie zakazów lub ograniczeń użycia min, min-pułapek i innych urządzeń zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 r. (Protokół II zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 r.) załączonego do Konwencji o zakazie lub ograniczeniu użycia pewnych broni konwencjonalnych, które mogą być uważane za powodujące nadmierne cierpienia lub mające niekontrolowane skutki.

Problematyka min przeciwpiechotnych wpisuje się w rozwój międzynarodowego prawa humanitarnego, będącego ważnym elementem współpracy na arenie światowej. W ramach tej problematyki funkcjonują obecnie dwa mechanizmy: Konwencja o zakazie użycia, składowania, produkcji i transferu min przeciwpiechotnych oraz o ich zniszczeniu (tzw. Konwencja Ottawska) oraz Poprawiony Protokół II w sprawie zakazów lub ograniczeń min, min-pułapek i innych urządzeń zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 r. (Protokół II zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 r.) załączony do Konwencji o zakazie lub ograniczeniu użycia pewnych broni konwencjonalnych, które mogą być uważane za powodujące nadmierne cierpienia lub mające niekontrolowane skutki (w skrócie Konwencja CCW).

Rzeczpospolita Polska podpisała Konwencję Ottawską (nakazującą Stronom m.in. zniszczenie posiadanych min przeciwpiechotnych) dnia 4 grudnia 1997 r., jednakże uzależniła jej ratyfikację od przyłączenia się do niej stałych członków Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych, wszystkich państw naszego regionu oraz wprowadzeniu na wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej środków alternatywnych dla min przeciwpiechotnych. Dotychczas żaden z tych warunków nie został spełniony, dlatego Polska podtrzymuje swoje stanowisko odnośnie do ratyfikacji Konwencji Ottawskiej, uznając, że w chwili obecnej oznaczałaby ona pozbawienie naszych Sił Zbrojnych ważnego środka walki o charakterze obronnym.

Brak możliwości ratyfikowania w najbliższym czasie Konwencji Ottawskiej sprawił, że wzrosło polityczne znaczenie ratyfikacji Poprawionego Protokołu II.

Konwencja CCW z 1980 r. jest zbiorem restrykcji odnoszących się do broni konwencjonalnej, która z powodu konstrukcji lub metody operowania zapewnia jedynie częściowo kontrolę użytkownika nad skutkami jej zastosowania, lub która może zadawać cierpienia większe niż niezbędne do uzyskania celów militarnych. Właściwa Konwencja stanowi jedynie krótki zbiór przepisów ogólnych, dzięki czemu ma ona charakter ramowy i otwarty; konkretne zakazy lub ograniczenia zostały zamieszczone w czterech protokołach stanowiących jej integralną część. Są to: Protokół I w sprawie niewykrywalnych odłamków, Protokół II w sprawie zakazów lub ograniczeń użycia min, min-pułapek i innych urządzeń (w wersji oryginalnej i poprawionej), Protokół III w sprawie zakazów lub ograniczeń użycia broni zapalających oraz Protokół IV w sprawie oślepiających broni laserowych (dołączony do Konwencji w 1996 r.). Konwencja

wraz z trzema pierwszymi Protokołami została przez Polskę ratyfikowana w dniu 24 lutego 1983 r.

Wkrótce po przyjęciu Protokołu II okazało się, że jego słabą stroną jest potraktowanie min przeciwpiechotnych, które są przyczyną największej liczby ofiar wśród osób cywilnych bezpośrednio nie uczestniczących w konfliktach zbrojnych, na równi z innymi rodzajami min lądowych. Nieefektywność Protokołu II wynikała m.in. z faktu, że nie obejmował on swoim zakresem konfliktów o charakterze międzynarodowym (non-international conflicts), nie zabraniał stosowania tzw. niewykrywalnych min oraz min z niewielką zawartością metalu oraz pozostawiał pełną swobodę w sferze transferu min. Z powodu rosnących nacisków ze strony niektórych Państw-Stron Konwencji CCW oraz licznych organizacji międzynarodowych i pozarządowych zdecydowano, że I Konferencja Przeglądowa Konwencji CCW skoncentruje się na nowelizacji Protokołu II.

W dniu 3 maja 1996 r. Konferencja Przeglądowa przyjęła, w drodze consensusu, zrealizowany Protokół II (tzw. Poprawiony Protokół II – Amended Protocol II), który przede wszystkim zastrzył wymogi dotyczące użycia min przeciwpiechotnych.

Do Protokołu II wprowadzono następujące uzupełnienia:

- 1) ustanowiono zakaz stosowania jakichkolwiek min przeciwpiechotnych niewykrywalnych standardowymi detektorami elektromagnetycznymi oraz eksplodującymi pod wpływem emitowanego przez nie sygnału sondującego. Wprowadzono wymóg posiadania przez minę części metalowych, regulujących sygnałem elektromagnetycznym równoznacznym reakcji jednolitego kawałka żelaza o masie 8 i więcej gramów (art. 4 Poprawionego Protokołu II),
- 2) wprowadzono wymóg posiadania przez miny przeciwpiechotne mechanizmów samozniszczenia oraz samorozbrojenia, jeżeli są instalowane na obszarze nieogrodzonym, niestrzeżonym i nieoznakowanym nieusuwalnymi symbolami ostrzegawczymi lub są to miny narzutowe. Dla mechanizmów samozniszczenia wyznaczono minimum 90% niezawodności w okresie do 30 dni od zainstalowania miny. Dodatkowy, wspomagający mechanizm samorozbrojenia ma zagwarantować, że po upływie 120 dni najwyżej jedna z tysiąca zainstalowanych min przeciwpiechotnych może zachować aktywność (art. 5 Poprawionego Protokołu II oraz art. 3a Załącznika Technicznego),

- 3) rozszerzono zakres obowiązywania Protokołu na konflikty zbrojne nie mające charakteru międzynarodowego (art. 1 Poprawionego Protokołu II),
- 4) nałożono obowiązek rozminowywania obszarów zaminowanych przez stronę mającą kontrolę nad takim obszarem. W przypadku terenów, nad którymi utraciła ona kontrolę, powinna okazać niezbędną materialną i techniczną pomoc stronie aktualnie kontrolującej obszar (art. 11 Poprawionego Protokołu II),
- 5) nałożono obowiązek ułatwiania i uczestniczenia w możliwie najszerszej wymianie sprzętu, materiałów oraz informacji naukowej i technicznej dotyczącej realizacji postanowień Protokołu oraz sposobów rozminowywania (art. 10 Poprawionego Protokołu II),
- 6) zaostrzono wymagania dotyczące oznakowania, rejestrowania i zabezpieczania wszelkich pól minowych. Obejmują one m.in. bezwzględny obowiązek oznaczania pól minowych, nakaz zachowania po zaprzestaniu działań wojennych dokumentacji dotyczącej rozstawienia min oraz jej odpowiedniego wykorzystania w celu obrony osób cywilnych (art. 9 Poprawionego Protokołu II oraz art. 1 Załącznika Technicznego),
- 7) uściślono i poszerzono katalog definicji zawartych w art. 2 Poprawionego Protokołu II,
- 8) wprowadzono zakaz transferów min lądowych do podmiotów niepaństwowych oraz do państw nie związanych tym Protokołem (art. 8 Poprawionego Protokołu II),
- 9) objęto ochroną przed skutkami, jakie mogą powodować pola minowe, miny i miny-pułapki dla sił i misji (humanitarnych i śledczych) ONZ, misji Międzynarodowego Czerwonego Krzyża, innych misji humanitarnych, a także misji ustanawianych na podstawie Konwencji Genewskich z 1949 r. oraz ich protokołów dodatkowych (art. 12 Poprawionego Protokołu II),
- 10) zobowiązano strony do konsultowania współpracy dotyczącej spraw związanych z funkcjonowaniem Protokołu w ramach corocznej konferencji. Nałożono wymóg składania depozytariuszowi corocznych sprawozdań z realizacji postanowień protokołu (art. 13 ustęp 4 Poprawionego Protokołu II).

Zgodnie z opinią Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Ministerstwa Obrony Narodowej, należy stwierdzić, że ratyfikacja i wypełnianie postanowień Poprawionego Protokołu II nie będą miały negatywnych następstw dla bezpieczeństwa państwa.

Realizacja postanowień Poprawionego Protokołu II będzie spoczywać przede wszystkim na Ministerstwie Obrony Narodowej. Między innymi będzie ona obejmować stopniową aktualizację instrukcji i regulaminów wojskowych, w tym regulaminów walki, pod kątem zapewnienia ich zgodności z ww. Protokołem oraz przygotowanie danych wyjściowych do sporządzenia raportu o realizacji postanowień Poprawionego Protokołu II, który Ministerstwo Spraw Zagranicznych będzie przekazywać corocznie depozytariuszowi, stosownie do wymogu określonego w art. 13 § 4 tego Protokołu. Nie przewiduje się natomiast żadnej modernizacji technicznej posiadanych zasobów min przeciwpiechotnych. Wszelkie miny tego rodzaju, stanowiące wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, spełniają bowiem wymóg wykrywalności wprowadzony przez art. 4 Poprawionego Protokołu II i mimo nieposiadania mechanizmów samozniszczenia, samoneutralizacji bądź samorozbrojenia mogą nadal być stosowane w sposób dozwolony przez ten Protokół, co wystarcza do wypełnienia zasadniczych funkcji przewidzianych dla tego środka walki w polskiej doktrynie obronnej.

Po ratyfikowaniu Poprawionego Protokołu II i jego ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, będzie on, zgodnie z art. 91 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, stanowić część krajowego porządku prawnego i będzie bezpośrednio stosowany.

Ratyfikacja Poprawionego Protokołu II nie spowoduje konieczności wydania dodatkowych aktów prawnych ani sprzeczności z już istniejącymi. Dotychczasowe uregulowania prawne w zakresie min przeciwpiechotnych w polskim prawie stanowią: pierwotna wersja Protokołu II, ratyfikowana przez Polskę w dniu 24 lutego 1983 r., oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia zakazu i ograniczenia obrotu towarami strategicznymi dla bezpieczeństwa państwa (Dz. U. Nr 143, poz. 1198). Rozporządzenie wypełnia wymóg Poprawionego Protokołu II, wyrażony w art. 8, o zobowiązaniu się stron do niedokonywania transferu min, których użycie jest zakazane na mocy niniejszego Protokołu oraz do wykazania wstrzemięźliwości w dokonywaniu transferu min, których użycie jest ograniczone na mocy niniejszego Protokołu.

Poprawiony Protokół II nie dotyczy praw i obowiązków osób fizycznych, z wyjątkiem odpowiedzialności karnej w wyniku nieprzestrzegania jego postanowień. Art. 14 ust. 2 zobowiązuje stronę do podjęcia odpowiednich środków zapewniających nałożenie sankcji karnych za złamanie humanitarnego prawa wojennego na osoby, które nie przestrzegają postanowień niniejszego Protokołu, powodując tym umyślną śmierć lub zranienie osób cywilnych. W tym przypadku nie zachodzi potrzeba zmiany przepisów polskiego prawa

karnego, gdyż w polskim Kodeksie karnym (K.k.) istnieje już przepis art. 122 § 2 nakładający karę pozbawienia wolności nie krótszą niż 5 lat albo karę 25 lat pozbawienia wolności dla każdego „kto w czasie działań zbrojnych stosuje środek walki zakazany przez prawo międzynarodowe”. Jednocześnie art. 123 K.k. nakłada sankcje karne (do kary dożywocia włącznie) na osoby dopuszczające się zabójstwa wobec osoby cywilnej.

Obecnie, dzięki członkostwu w NATO, Polska dysponuje znacznie większymi możliwościami realizacji swoich interesów bezpieczeństwa niż kilka lat wcześniej. Ratyfikacja Poprawionego Protokołu II stanowiłaby konkretny wymiar realizacji wspólnych inicjatyw i zadań na rzecz umacniania bezpieczeństwa międzynarodowego. Ugruntowałyby wizerunek Polski jako państwa aktywnego w zakresie polityki nieprolifracji, stwarzając jednocześnie przeciwwagę dla faktu nieratyfikowania Konwencji Ottawskiej. Duże znaczenie polityczne miałyby również możliwość brania przez Polskę udziału jako strona – a nie obserwator – w konferencjach Państw-Stron Poprawionego Protokołu II, odbywających się co roku w Genewie.

Z uwagi na zakres regulacji ww. Protokołu odnoszący się bezpośrednio do sfery bezpieczeństwa państwa i spraw związanych z obronnością oraz ze względu na postanowienia zobowiązujące do nałożenia sankcji karnych na osoby, które nie przestrzegają postanowień Protokołu, należy stwierdzić, że treść Poprawionego Protokołu II wyczerpuje przesłanki wymienione w art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i w związku z tym jego ratyfikacja wymaga zgody wyrażonej w ustawie.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sekr. Min. DH/ 638 /2003/DPE-kcg

Warszawa, 26.02. 2003 r.

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu:

- ustawy o ratyfikacji Poprawionego Protokołu II w sprawie zakazów lub ograniczeń użycia min, min pułapek i innych urządzeń zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 roku (Protokół II zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 roku) załączonego do Konwencji o pewnych broniach konwencjonalnych, które mogą powodować nadmierne cierpienia lub mające niekontrolowane skutki z dnia 10 października 1980 roku,
 - uchwały Rady Ministrów w sprawie przedłożenia do ratyfikacji Poprawionego Protokołu II w sprawie zakazów lub ograniczeń użycia min, min pułapek i innych urządzeń zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 roku (Protokół II zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 roku) załączonego do Konwencji o pewnych broniach konwencjonalnych, które mogą powodować nadmierne cierpienia lub mające niekontrolowane skutki z dnia 10 października 1980 roku,
- z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy (pismo nr RM-10-26-03) oraz projektem uchwały (pismo nr RM-111-37-03), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Poprawiony Protokół II w sprawie zakazu i ograniczeń użycia min, min pułapek i innych urządzeń, zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 r. oraz Protokół IV w sprawie osłepiającej broni laserowej, załączone do Konwencji o zakazie lub ograniczeniu użycia

pewnych broni konwencjonalnych, które mogą być uważane za powodujące nadmierne cierpienia lub mające niekontrolowane skutki, stanowią istotną część polityki bezpieczeństwa państwa.

- II. Zasadniczo, zgodnie z art. 296 ust. 1 punkt b Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE), każde państwo członkowskie może podejmować niezbędne, jego zdaniem, środki w celu ochrony podstawowych interesów swego bezpieczeństwa, dotyczące produkcji broni, amunicji i sprzętu wojennego albo handlu tymi artykułami. Jednakże, zgodnie z art. 11 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa określa Unia Europejska.
- III. Należy zauważyć, że zarówno Parlament Europejski, jak i Rada UE wydały wiele aktów, nie mających wiążącego prawnie charakteru, dotyczących omawianego zagadnienia. Przykładowo wymienić można uchwałę Parlamentu Europejskiego w sprawie min lądowych oraz oślepiającej broni laserowej (Dz. Urz. WE nr C 183, 17.07.1995), w której wezwano do nowelizacji II Protokołu.
- IV. Ponadto, w ramach II filaru UE (Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa) Rada UE przyjęła w dniu 1 października 1996 r., na podstawie art. J.3 (obecnie art. 13 TUE) Wspólne Działanie w sprawie lądowych min przeciwpiechotnych (Dz. Urz. WE nr L 260, 12.10.1996). W art. 3 ww. aktu Rada wezwała wszystkie państwa członkowskie UE do ratyfikacji omawianych protokołów do Konwencji.
- Zgodnie z art. 14 ust. 3 TUE wspólne działania wiążą państwa członkowskie w zakresie przyjmowanych przez nie stanowisk i w prowadzeniu ich działalności.

Zgodnie z powyższym, należy zauważyć, że ratyfikacja Poprawionego Protokołu II w sprawie zakazu lub ograniczenia min, min pułapek oraz innych urządzeń oraz Protokołu IV w sprawie oślepiającej broni laserowej, stanowiących integralną część Konwencji o zakazie lub ograniczeniu użycia pewnych broni konwencjonalnych mogących powodować nadmierne cierpienia lub mających niekontrolowane skutki, jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Adam Daniel Rotfeld

Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSEKRETARZ STANU
Jarosław Pietras

PROTOKÓŁ W SPRAWIE ZAKAZÓW LUB OGRANICZEŃ
UŻYCIA MIN, MIN-PUŁAPEK I INNYCH URZĄDZEŃ ZGODNIE
Z POPRAWKAMI Z DNIA 3 MAJA 1996 R.
(PROTOKÓŁ II ZGODNIE Z POPRAWKAMI Z DNIA 3 MAJA
1996 R.)

ZAŁĄCZONY DO KONWENCJI O ZAKAZIE LUB
OGRANICZENIU UŻYCIA PEWNYCH BRONI
KONWENCJONALNYCH, KTÓRE MOGĄ BYĆ UWAŻANE ZA
POWODUJĄCE NADMIERNE CIERPIENIA LUB MAJĄCE
NIEKONTROLOWANE SKUTKI

ARTYKUŁ 1: POPRAWIONY PROTOKÓŁ

Protokół w sprawie zakazów lub ograniczeń użycia min, min-pułapek i innych urządzeń (Protokół II) załączony do Konwencji o zakazie lub ograniczeniu użycia pewnych broni konwencjonalnych, które mogą być uważane za powodujące nadmierne cierpienia lub mające niekontrolowane skutki (zwanej dalej Konwencją) jest niniejszym poprawiony. Tekst poprawionego protokołu stanowi co następuje:

**Protokół w sprawie zakazów lub ograniczeń użycia min, min-pułapek i
innych urządzeń zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 r.
(Protokół II zgodnie z poprawkami z dnia 3 maja 1996 r.)**

Artykuł 1

Zakres stosowania

1. Niniejszy Protokół dotyczy użycia na lądzie min, min-pułapek i innych urządzeń określonych poniżej, włącznie z minami ustawionymi w celu uniemożliwienia dostępu do pasów przybrzeżnych, dróg wodnych lub rzek, jednakże nie stosuje się go do min przeciw okrętom na morzu lub na wodach śródlądowych.
2. Poza sytuacjami określonymi w artykule 1 niniejszej Konwencji Protokół stosuje się do sytuacji, o których mowa w Artykule 3, wspólnym dla Konwencji genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. Niniejszy Protokół nie ma zastosowania do takich wewnętrznych napięć i niepokojów, jak rozruchy, odosobnione i sporadyczne akty przemocy i inne działania podobnego rodzaju, które nie są uważane za konflikty zbrojne.

3. W przypadku konfliktów zbrojnych nie posiadających charakteru międzynarodowego mających miejsce na terytorium jednej z Wysokich Umawiających się Stron, każda strona konfliktu będzie zobowiązana do stosowania zakazów i ograniczeń niniejszego Protokołu.

4. Żadne postanowienie niniejszego Protokołu nie może być powoływane w celu naruszenia suwerenności państwa lub odpowiedzialności rządu za utrzymanie lub przywrócenie wszelkimi legalnymi środkami porządku publicznego w państwie i za obronę jedności narodowej oraz integralności terytorialnej państwa.

5. Żadne postanowienie niniejszego Protokołu nie może być powoływane dla usprawiedliwienia interwencji, bezpośredniej lub pośredniej, z jakichkolwiek powodów, w konflikt zbrojny lub w sprawy wewnętrzne lub zewnętrzne Wysokiej Umawiającej się Strony, na której terytorium toczy się konflikt.

6. Zastosowanie postanowień niniejszego Protokołu w odniesieniu do stron konfliktu, które nie są Wysokimi Umawiającymi się Stronami, a które przyjęły niniejszy Protokół, nie zmieni w sposób wyraźny lub dorozumiany ich statusu prawnego ani statusu prawnego spornego terytorium.

Artykuł 2

Definicje

Dla celów niniejszego Protokołu:

1. „Mina” - oznacza dowolne uzbrojenie umieszczone w ziemi, na lub w pobliżu ziemi albo innej powierzchni i przeznaczony do wybuchu wskutek obecności, bliskości lub zetknięcia się z nim osoby albo pojazdu.

2. „Mina narzutowa” - oznacza minę nie umieszczaną bezpośrednio, lecz ustawianą za pomocą działa, pocisku, rakiety, moździerza, lub podobnych środków albo też zrzucaną ze statku powietrznego. Miny ustawiane za pomocą systemów naziemnych z odległości mniejszej niż 500 metrów nie są uznawane za „narzutowe” pod warunkiem, że są używane zgodnie z artykułem 5 i innymi odnośnymi artykułami niniejszego Protokołu.

3. „Mina przeciwpiechotna” - oznacza minę pierwotnie przeznaczoną do wybuchu wskutek obecności, bliskości lub zetknięcia się z nią osoby, powodującą unieszkodliwienie, zranienie lub zabicie jednej lub więcej osób.

4. „Mina-pułapka” - oznacza wszelkie urządzenia lub materiały, który są przeznaczone, skonstruowane albo przystosowane do zabijania lub ranienia i który działa nieoczekiwanie, gdy człowiek poruszy pozornie nieszkodliwy przedmiot, przybliży się do niego lub wykona pozornie bezpieczną czynność.
5. „Inne urządzenia” - oznaczają ręcznie umieszczane uzbrojenie i urządzenia, włącznie z improwizowanymi urządzeniami wybuchowymi, przeznaczone do zabijania, ranienia lub wyrządzania szkód i które są zdalnie lub samoczynnie pobudzone po upływie określonego czasu.
6. „Obiekt wojskowy” - oznacza w odniesieniu do przedmiotów każdy obiekt, który ze względu na swój charakter, położenie, przeznaczenie lub wykorzystanie wnosi efektywny wkład do działań wojskowych, i którego całkowite lub częściowe zniszczenie, zdobycie lub unieszkodliwienie w okolicznościach występujących w danej chwili, daje określoną przewagę wojskową.
7. „Obiekty cywilne” - są to wszelkie obiekty, które nie są obiektami wojskowymi w rozumieniu ustępu 6 niniejszego artykułu.
8. „Pole minowe” - jest określonym obszarem, na którym umieszczono miny, a „obszar zaminowany” jest obszarem niebezpiecznym ze względu na obecność min. „Pozorowane pole minowe” oznacza obszar wolny od min, który symuluje pole minowe. Termin „pole minowe” obejmuje „pozorowane pole minowe”.
9. „Rejestracja” - oznacza fizyczne, administracyjne i techniczne działania mające na celu uzyskanie dla celów rejestracji w oficjalnych dokumentach wszelkich dostępnych informacji, ułatwiających lokalizację pól minowych, obszarów zaminowanych, min, min-pułapek i innych urządzeń.
10. „Mechanizm samozniszczenia” - oznacza wmontowany lub przyłączony z zewnątrz, działający automatycznie mechanizm gwarantujący zniszczenie materiałów wybuchowych, do których jest wmontowany lub przyłączony.
11. „Mechanizm samoneutralizacji” - oznacza wmontowany, automatycznie działający mechanizm, który powoduje, że uzbrojenie, do których został podłączony nie zadziałają.
12. „Samorozbrojenie” - oznacza automatyczne unieczynnienie uzbrojenia za pomocą nieodwracalnego wyczerpania elementu, na przykład akumulatora, który jest niezbędny aby zadziałał materiał wybuchowy.
13. „Zdalne sterowanie” - oznacza sterowanie na odległość.

14. „Urządzenie antymanipulacyjne” - oznacza urządzenie przeznaczone do zabezpieczenia miny, stanowiące jej część, połączone z nią, przyłączone do niej lub umieszczone pod nią, i które powoduje jej eksplozję w chwili podejmowania prób manipulowania miną.

15. „Transfer” - obejmuje, poza fizycznym przemieszczaniem min do lub z terytorium państwa, transfer tytułu własności i kontroli nad miną, ale nie obejmuje transferu terytorium, na którym rozmieszczono miny.

Artykuł 3

Ogólne ograniczenia użycia min, min-pułapek i innych urządzeń

1. Niniejszy artykuł stosuje się do:

- (a) min;
- (b) min-pułapek; i
- (c) innych urządzeń

2. Każda Wysoka Umawiająca się Strona lub strona konfliktu, zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu, ponosi odpowiedzialność za wszystkie miny, miny-pułapki i inne urządzenia, które zastosowała i podjęła działania w celu ich wyeliminowania, usunięcia, zniszczenia lub ich utrzymywania zgodnie z postanowieniami artykułu 10 niniejszego Protokołu.

3. Zabrania się, niezależnie od okoliczności, użycia jakiegokolwiek miny, miny-pułapki lub innego urządzenia, które jest przeznaczone lub, ze względu na swój charakter, powoduje nadmierne zranienia lub niepotrzebne cierpienia.

4. Bronie, do których stosuje się niniejszy artykuł, będą ściśle zgodne z normami i ograniczeniami określonymi w Załączniku Technicznym w odniesieniu do każdej poszczególnej kategorii.

5. Zabrania się użycia min, min-pułapek lub innych urządzeń posiadających mechanizmy lub urządzenia specjalnie przeznaczone do detonacji materiału wybuchowego wskutek obecności powszechnie dostępnych detektorów min w wyniku ich magnetycznego lub innego bezkontaktowego wpływu w trakcie normalnych działań wykrywających.

6. Zabrania się użycia min samorozbrajających się wyposażonych w urządzenia antymanipulacyjne, skonstruowane w taki sposób, że urządzenie antymanipulacyjne jest zdolne zadziałać po unieczynnieniu miny.

7. Zabrania się niezależnie od okoliczności, użycia broni, o których mowa w niniejszym artykule, przeciwko ludności cywilnej jako takiej oraz przeciwko poszczególnym osobom cywilnym lub obiektom cywilnym, zarówno w działaniach ofensywnych, obronnych lub odwetowych.

8. Niekontrolowane użycie broni, do których stosuje się niniejszy artykuł jest zabronione. Niekontrolowanym użyciem jest takie umieszczenie tych broni:

(a) które nie jest dokonane na obiekcie wojskowym, albo nie jest bezpośrednio skierowane przeciwko niemu. W przypadku wątpliwości czy obiekt, który normalnie przeznaczony jest dla celów cywilnych, taki jak miejsce modlitw, dom lub inne mieszkanie, albo szkoła, jest używany w celu skutecznego przyczynienia się do działań wojskowych, należy domniemywać, że nie jest on tak używany; lub

(b) które wykorzystuje metodę albo środek przenoszenia nie zapewniający skierowania ich przeciw konkretnemu obiektowi wojskowemu.

(c) które, jak można oczekiwać, doprowadzi do przypadkowej utraty życia przez osoby cywilne, zranień osób cywilnych lub uszkodzeń obiektów cywilnych, albo wszelkich takich strat i szkód jednocześnie, jeżeli byłoby to niewspółmierne w stosunku do przewidzianych konkretnych i bezpośrednich korzyści wojskowych.

9. Kilka wyraźnie oddzielonych i odrębnych obiektów wojskowych zlokalizowanych w mieście, osiedlu, na wsi lub w innym rejonie o podobnym skupieniu osób cywilnych lub obiektów cywilnych, nie może być traktowanych jako pojedynczy obiekt wojskowy.

10. Należy podjąć wszelkie dostępne środki ostrożności w celu ochrony osób cywilnych przed skutkami broni, do których stosuje się niniejszy artykuł. Dostępne środki ostrożności to takie środki, których zastosowanie jest możliwe, lub które można praktycznie zastosować uwzględniając wszelkie okoliczności występujące w danej chwili, włącznie z aspektem humanitarnym i wojskowym. Te okoliczności obejmują, między innymi:

(a) krótko i długo falowe skutki min lądowych w odniesieniu do lokalnej ludności cywilnej przez czas istnienia pola minowego;

(b) możliwe środki podejmowane na rzecz ochrony osób cywilnych (na przykład ogradzanie, oznakowanie, ostrzeżenia i monitorowanie);

(c) dostępność i możliwość stosowania środków alternatywnych; i

(d) krótko- i długofalowe wymogi wojskowe w odniesieniu do pola minowego.

11. Skuteczne wcześniejsze ostrzeżenia będą ogłoszone przed ustawieniem min, min-pułapek lub innych urządzeń, które mogą zagrozić ludności cywilnej chyba że nie pozwolą na to okoliczności.

Artykuł 4

Ograniczenia użycia min przeciwpiechotnych

Zabrania się stosowania min przeciwpiechotnych, które są niewykrywalne, zgodnie z definicją podaną w ustępie 2 Załącznika Technicznego.

Artykuł 5

Ograniczenia użycia min przeciwpiechotnych innych niż miny narzutowe

1. Niniejszy artykuł stosuje się do min przeciwpiechotnych innych niż miny narzutowe.

2. Zabrania się użycia broni, do których stosuje się niniejszy artykuł, które są niezgodne z postanowieniami Załącznika Technicznego dotyczącymi samozniszczenia i samorozbrojenia, chyba że:

(a) broń taka jest umieszczona w ramach oznakowanego obszaru monitorowanego przez personel wojskowy i chronionego przez ogrodzenie lub inne środki, w celu zapewnienia skutecznego wykluczenia osób cywilnych z tego obszaru. Oznakowanie musi się wyraźnie odznaczać, być trwałe i co najmniej dostrzegalne dla osoby, którą ma właśnie wkroczyć na oznakowany obszar; i

(b) broń taka jest usunięta zanim obszar zostanie opuszczony, chyba, że obszar taki zostanie przekazany siłom drugiego Państwa przyjmującego odpowiedzialność za utrzymanie środków ochrony wymaganych na mocy niniejszego artykułu i za późniejszą eliminację tej broni.

3. Strona konfliktu jest zwolniona z dalszego przestrzegania postanowień ustępu 2(a) i 2 (b) niniejszego artykułu tylko wówczas, jeżeli ich przestrzeganie jest niewykonalne wskutek wymuszonej utraty kontroli nad obszarem w wyniku działań wojskowe przeciwnika, włącznie z sytuacjami kiedy bezpośrednie działania wojskowych przeciwnika uniemożliwiają ich przestrzeganie. Jeżeli strona ta odzyska kontrolę nad obszarem, to podejmie ona przestrzeganie postanowień ustępów 2(a) i 2(b) niniejszego artykułu.

4. Jeżeli siły strony konfliktu przejmą kontrolę nad obszarem, na którym umieszczono broń, do której stosuje się niniejszy artykuł, to siły takie, w możliwie najszerszym zakresie, utrzymają a jeżeli zajdzie taka potrzeba, to zorganizują ochronę wymaganą na mocy niniejszego artykułu do czasu wyeliminowania tej broni.

5. Podejmie się wszelkie możliwe środki w celu zapobieżenia nieupoważnionemu usunięciu, uszkodzeniu, zniszczeniu lub ukryciu jakichkolwiek urządzeń, systemów lub materiałów używanych dla wytyczenia oznakowanego obszaru.

6. Broń, do której stosuje się niniejszy artykuł, która powoduje rozrzut odłamków w płaszczyźnie poziomej o kącie mniejszym niż 90 stopni i która jest umieszczona na powierzchni lub nad ziemią, może być używana bez podejmowania środków wymienionych w ustępie 2(a) niniejszego artykułu przez okres najdłużej 72 godzin, jeżeli:

(a) jest umieszczona w bezpośredniej bliskości jednostki wojskowej umieszczającej ją; oraz

(b) obszar jest monitorowany przez personel wojskowy w celu zapewnienia skutecznego wykluczenia ludności cywilnej.

Artykuł 6

Ograniczenia użycia min narzutowych

1. Zabrania się użycia min narzutowych chyba, że są one ewidencjonowane zgodnie z ustępem 1(b) Załącznika Technicznego.

2. Zabrania się użycia narzutowych min przeciwpiechotnych, które nie są zgodne z postanowieniami o samozniszczeniu i samorozbrojeniu zawartymi w Załączniku Technicznym.

3. Zabrania się użycia min narzutowych, innych niż miny przeciwpiechotne, o ile, w miarę możliwości, nie są wyposażone w skuteczne mechanizmy samozniszczenia lub samoneutralizacji i posiadają zapasowe urządzenia samorozbrojenia, specjalnie przeznaczone do tego, aby mina nie działała kiedy przestaje służyć celom wojskowym, dla których została ustawiona na pozycji.

4. Skuteczne wcześniejsze ostrzeżenia będą ogłoszone przed ustawieniem lub zrzućeniem min narzutowych, które mogą zagrozić ludności cywilnej, chyba, że nie pozwolą na to okoliczności.

Artykuł 7

Zakaz użycia min-pułapek i innych urządzeń

1. Bez uszczerbku dla norm prawa międzynarodowego mających zastosowanie w konfliktach zbrojnych, a dotyczących zdradzieckiego zachowania i wiarołomstwa, zabrania się, niezależnie od okoliczności, użycia min-pułapek i innych urządzeń, które w jakikolwiek sposób są dołączone lub upodobnione :

(a) do międzynarodowo uznanych ochronnych oznak, znaków lub sygnałów;

(b) do chorych, rannych lub zwłok;

(c) do miejsc grzebania lub kremacji albo mogił;

(d) do urządzeń medycznych, sprzętu medycznego, zasobów medycznych lub transportu sanitarnego;

(e) do zabawek dziecięcych lub innych przenośnych przedmiotów lub produktów specjalnie przeznaczonych do żywienia, ochrony zdrowia, higieny, ubioru lub nauczania dzieci;

(f) do żywności lub napojów;

(g) do wyposażenia lub akcesoriów kuchennych z wyjątkiem znajdujących się w jednostkach wojskowych, miejscach rozmieszczenia wojsk lub składach wojskowych;

(h) do przedmiotów o wyraźnym religijnym charakterze;

(i) do zabytków, dzieł sztuki lub miejsc kultu, które stanowią kulturowe lub duchowe dziedzictwo narodów; lub

(j) do zwierząt lub ich szczątków.

2. Zabrania się użycia min-pułapek lub innych urządzeń w postaci pozornie nieszkodliwych przenośnych przedmiotów, skonstruowanych i zbudowanych specjalnie w celu umieszczenia w nich materiału wybuchowego.

3. Bez uszczerbku dla postanowień artykułu 3, zabrania się użycia broni, do których stosuje się niniejszy artykuł, w miastach, osiedlach, wsiach lub w innych rejonach o podobnym skupieniu osób cywilnych, w których nie toczą się walki między siłami lądowymi lub walki takie bezpośrednio nie zagrażają, z wyjątkiem przypadków kiedy:

(a) są one umieszczone na lub bezpośrednio w pobliżu obiektu wojskowego; lub

(b) podjęto środki w celu ochrony osób cywilnych przed ich działaniem, na przykład wystawiono wartowników, dokonano ostrzeżeń lub ustawiono ogrodzenia.

Artykuł 8

Transfery

1. Dla poparcia celów niniejszego Protokołu każda z Wysokich Umawiających się Stron:

(a) zobowiązuje się nie dokonywać transferu min, których użycie jest zakazane na mocy niniejszego Protokołu;

(b) zobowiązuje się nie dokonywać transferu min w stosunku do odbiorców innych niż państwo lub agencja państwowa upoważniona do otrzymywania takich transferów;

(c) zobowiązuje się wykazywać wstrzeźliwość w dokonywaniu transferu min, których użycie jest ograniczone na mocy niniejszego Protokołu. W szczególności, każda Wysoka Umawiająca się Strona, zobowiązuje się nie dokonywać transferu min przeciwpiechotnych Państwom nie związanym niniejszym Protokołem, chyba, że Państwo otrzymujące zobowiąże się stosować niniejszy Protokół;

(d) zobowiązuje się zapewnić, że wszelkie transfery, o których mowa w niniejszym artykule będą dokonywane zarówno przez Państwo przekazujące jak i Państwo otrzymujące z pełnym poszanowaniem odpowiednich postanowień niniejszego Protokołu i odnośnym norm międzynarodowego prawa humanitarnego.

2. W przypadku gdy Wysoka Umawiająca się Strona oświadczy, że nie zapewni poszanowania określonych postanowień dotyczących użycia pewnych

min, przewidzianych w postanowieniach Załącznika Technicznego, to jednak ustęp 1(a) niniejszego artykułu będzie miał zastosowanie do takich min.

3. Wszystkie Umawiające się Strony do chwili wejścia w życie niniejszego Protokołu powstrzymają się od wszelkich działań, które byłyby niezgodne z ustępem 1(a) niniejszego artykułu.

Artykuł 9

Ewidencja i korzystanie z informacji o polach minowych, obszarach zaminowanych, minach, minach-pułapkach i innych urządzeniach

1. Wszelkie informacje dotyczące pól minowych, obszarów zaminowanych, min, min-pułapek i innych urządzeń będą ewidencjonowane zgodnie z postanowieniami Załącznika Technicznego.

2. Cała dokumentacja ewidencyjna będzie zachowana przez strony konfliktu, które bez zwłoki po zaprzestaniu działań wojennych, podejmą wszelkie niezbędne i właściwe środki, włącznie z wykorzystaniem takich informacji, w celu ochrony osób cywilnych od skutków pól minowych, obszarów zaminowanych, min, min-pułapek i innych urządzeń na terenach znajdujących się pod ich kontrolą.

Jednocześnie udostępnią one również drugiej stronie lub stronom konfliktu oraz Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych wszelkie informacje, znajdujące się w ich posiadaniu, o polach minowych, obszarach zaminowanych, minach, minach-pułapkach i innych urządzeniach, które zostały przez nie ustawione na terenach nie będących już pod ich kontrolą. Jednakże gdy siły zbrojne jednej ze stron konfliktu znajdują się na terytorium strony przeciwnej, każda ze stron, na zasadzie wzajemności, może wstrzymać się od udostępnienia takich informacji Sekretarzowi Generalnemu i drugiej stronie w takim zakresie w jakim interesy bezpieczeństwa wymagają takiego wstrzymania, do czasu aż żadna ze stron nie będzie się znajdowała na terytorium drugiej. W tym ostatnim przypadku wstrzymane informacje będą udostępnione natychmiast jak tylko pozwolą na to interesy bezpieczeństwa. W miarę możliwości strony konfliktu będą dążyły, na zasadzie wzajemnego porozumienia, do zapewnienia udostępnienia takiej informacji w możliwie najwcześniejszym terminie w sposób zgodny z interesami bezpieczeństwa każdej strony.

3. Artykuł niniejszy pozostaje bez uszczerbku dla postanowień artykułów 10 i 12 niniejszego Protokołu.

Artykuł 10

Usuwanie pól minowych, obszarów zaminowanych, min, min-pułapek i innych urządzeń oraz współpraca międzynarodowa

1. Niezwłocznie, po ustaniu działań wojennych wszystkie pola minowe, obszary zaminowane, miny, miny-pułapki i inne urządzenia będą wyeliminowane, usunięte, zniszczone lub utrzymywane zgodnie z postanowieniami artykułu 3 i ustępu 2 artykułu 5 niniejszego Protokołu.
2. Wysokie Umawiające się Strony i strony konfliktu ponoszą taką odpowiedzialność w odniesieniu do pól minowych, zaminowanych obszarów, min, min-pułapek i innych urządzeń na terenach pod ich kontrolą.
3. W odniesieniu do pól minowych, obszarów zaminowanych, min, min-pułapek i innych urządzeń umieszczonych przez stronę na terenach nie będących już pod jej kontrolą, strona ta zapewni stronie sprawującej kontrolę nad terenem zgodnie z ustępem 2 niniejszego artykułu, w zakresie dopuszczonym przez tę stronę, techniczną i materialną pomoc niezbędną dla wypełnienia tej odpowiedzialności.
4. Zawsze kiedy zajdzie potrzeba, strony będą dążyły do osiągnięcia porozumienia zarówno między sobą, jak i odpowiednio z innymi państwami oraz organizacjami międzynarodowymi, w sprawie dostarczenia pomocy technicznej i materialnej, włącznie z podjęciem, w stosownych okolicznościach, wspólnych działań niezbędnych dla wypełnienia tej odpowiedzialności.

Artykuł 11

Współpraca i pomoc techniczna

1. Każda Wysoka Umawiająca się Strona zobowiązuje się ułatwiać i będzie miała prawo do uczestniczenia możliwie najszerszej w wymianie sprzętu, materiałów oraz informacji naukowej i technicznej dotyczącej realizacji Protokołu oraz sposobów rozminowania. W szczególności Wysokie Umawiające się Strony nie będą nakładały zbędnych ograniczeń na dostawę sprzętu do rozminowania oraz związanej z nim informacji technicznej dla celów humanitarnych.
2. Każda Wysoka Umawiająca się Strona zobowiązuje się dostarczyć informacje do bazy danych w zakresie rozminowania, utworzonej w ramach Systemu Narodów Zjednoczonych, w szczególności informacje dotyczące różnych

sposobów i technik rozminowania oraz listy ekspertów, wyspecjalizowanych agencji lub krajowych punktów kontaktowych w sprawie rozminowania.

3. Każda Wysoka Umawiająca się Strona będąca w stanie to uczynić udzieli za pośrednictwem Organizacji Narodów Zjednoczonych, innych organizacji międzynarodowych lub na zasadzie dwustronnej, pomocy w zakresie rozminowania albo wniesie wkład do Dobrowolnego Funduszu Powierniczego Narodów Zjednoczonych na Pomoc w Rozminowaniu.

4. Wnioski Wysokich Umawiających się Stron o udzielenie pomocy, uzupełnione odpowiednimi informacjami, mogą być składane do Organizacji Narodów Zjednoczonych, do innych odpowiednich ciał lub do innych Państw. Wnioski takie mogą być składane u Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych, który je przekaże wszystkim Wysokim Umawiającym się Stronom i odpowiednim organizacjom międzynarodowym.

5. W przypadku wniosków składanych do Organizacji Narodów Zjednoczonych, Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych może, w ramach zasobów znajdujących się w dyspozycji Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych, podjąć odpowiednie działania w celu oceny sytuacji i we współpracy z wnioskującą Wysoką Umawiającą się Stroną określić zakres stosownej pomocy w rozminowaniu i realizacji niniejszego Protokołu. Sekretarz Generalny może również przedstawić Wysokim Umawiającym się Stronom sprawozdanie z takiej oceny, jak również co do rodzaju i zakresu koniecznej pomocy.

6. Bez uszczerbku dla ich konstytucyjnych i innych prawnych uregulowań Wysokie Umawiające się Strony zobowiązują się współpracować i przekazywać technologie w celu ułatwienia realizacji odpowiednich zakazów i ograniczeń, o których mowa w niniejszym Protokole.

7. Każda Wysoka Umawiająca się Strona ma prawo do poszukiwania i otrzymania od innych Wysokich Umawiających się Stron odpowiedniej pomocy technicznej w zakresie konkretnej technologii, innej niż technologia dotycząca broni, w miarę potrzeby i możliwości, mając na względzie skrócenie okresu odroczenia, o którym mowa w Załączniku Technicznym.

Artykuł 12

Ochrona przed skutkami pól minowych, obszarów zaminowanych, min, min-pułapek i innych urządzeń

1. Stosowanie

(a) Z wyjątkiem sił i misji, o których mowa w punkcie 2(a) (i) niniejszego artykułu, niniejszy artykuł stosuje się tylko do misji wykonujących zadania na danym terenie za zgodą Wysokiej Umawiającej się Strony na której terytorium wypełniane są te zadania.

(b) Stosowanie postanowień niniejszego Artykułu do stron konfliktu, które nie są Wysokimi Umawiającymi się Stronami nie zmieni ich statusu prawnego lub statusu prawnego spornego terytorium, ani w sposób wyraźny i dorozumiany.

(c) Postanowienia niniejszego artykułu pozostają bez uszczerbku dla istniejących norm międzynarodowego prawa humanitarnego lub innych możliwych do zastosowania instrumentów międzynarodowych albo decyzji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, które zakładają wyższy poziom ochrony personelu działającego zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

2. Siły pokojowe i niektóre inne siły i misje

(a) Niniejszy ustęp stosuje się do:

(i) wszelkich sił lub misji Narodów Zjednoczonych pełniących funkcje pokojowe lub występujących w charakterze obserwatorów, lub pełniących podobne funkcje na jakimkolwiek terenie zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych; i

(ii) wszelkich misji utworzonych zgodnie z rozdziałem VIII Karty Narodów Zjednoczonych i wykonujących swoje funkcje w rejonie konfliktu.

(b) Każda Wysoka Umawiająca się Strona lub strona konfliktu, do której zwróci się szef sił lub misji, do których stosuje się niniejszy ustęp:

(i) w miarę swoich możliwości podejmie takie działania, jakie są konieczne dla ochrony sił lub misji przed skutkami min, min-pułapek i innych urządzeń na obszarze pod jej kontrolą; i

(ii) jeżeli zajdzie potrzeba skutecznej ochrony takiego personelu, usunie lub unieszkodliwi, w miarę swoich możliwości, wszystkie miny, miny-pułapki i inne urządzenia na danym terenie; i

(iii) powiadomi szefa sił lub misji o rozmieszczeniu wszystkich znanych pól minowych, obszarów zaminowanych, min, min-pułapek i innych urządzeń,

w rejonie na którym siły lub misja wykonują swoje funkcje i w miarę możliwości udostępni szefowi sił lub misji wszelkie posiadane informacje na temat takich pól minowych obszarów zaminowanych, min, min-pułapek i innych urządzeń.

3. Misje humanitarne i misje dla ustalania faktów Organizacji Narodów Zjednoczonych.

(a) Niniejszy ustęp stosuje się do wszelkich misji humanitarnych i misji dla ustalania faktów

(b) Każda Wysoka Umawiająca się Strona lub strona konfliktu na prośbę szefa misji, do której stosuje się niniejszy ustęp:

(i) zapewni personelowi misji ochronę zgodnie z ustępem 2(b) (i) niniejszego artykułu: i

(ii) jeżeli dla wykonania funkcji misji konieczny jest dostęp lub przejście przez rejon znajdujący się pod kontrolą strony i w celu zabezpieczenia personelowi misji bezpiecznego dostępu lub przejścia przez ten rejon:

(aa) o ile trwające działania wojenne nie uniemożliwią tego, powiadomi szefa misji o bezpiecznej drodze do tego miejsca, jeżeli posiada takie informacje: lub

(bb) jeżeli informacja o bezpiecznej drodze nie zostanie podana do wiadomości zgodnie z ustępem (aa), tak dalece jak to konieczne i możliwe, oczyści przejście przez pola minowe.

4. Misje Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża

(a) Niniejszy ustęp stosuje się do wszystkich misji Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża wykonujących funkcje za zgodą Państwa goszczącego lub innych Państw zgodnie z postanowieniami Konwencji Genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r., oraz tam gdzie ma to zastosowanie, jej Dodatkowych Protokołów.

(b) Każda Wysoka Umawiająca się Strona lub strona konfliktu, jeżeli zwróci się do niej szef misji, do której stosuje się niniejszy ustęp:

(i) zapewni personelowi misji ochronę zgodnie z ustępem 2(b) (i) niniejszego artykułu; i

(ii) podjęcie działania, o których mowa w punkcie 3(b) (ii) niniejszego artykułu.

5. Inne misje humanitarne i misje dochodzeniowe

(a) W takim zakresie w jakim ustępy 2,3 i 4 niniejszego artykułu nie stosują się do nich, niniejszy ustęp stosuje się do następujących misji wykonujących swoje funkcje w rejonie konfliktu lub udzielających pomocy ofiarom konfliktu:

(i) wszelkich misji humanitarnych narodowych stowarzyszeń Czerwonego Krzyża lub Czerwonego Półksiężycy lub ich Międzynarodowej Federacji ; i

(ii) wszelkich misji bezstronnych organizacji humanitarnych, włącznie z wszelkimi bezstronnymi misjami humanitarnymi rozminowującymi; i

(iii) wszelkich misji dochodzeniowych utworzonych zgodnie z postanowieniami Konwencji Genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. oraz tam gdzie ma to zastosowanie, z ich Dodatkowymi Protokołami:

(b) Każda Wysoka Umawiająca się Strona lub strona konfliktu, jeżeli zwróci się do niej szef misji, do której stosuje się niniejszy ustęp, w miarę możliwości:

(i) zapewni personelowi misji ochronę zgodnie z ustępem 2(b) (i) niniejszego artykułu; i

(ii) podjęcie działania, o których mowa w ustępie 3 (b) (ii) niniejszego artykułu

6. Poufność

Wszelkie informacje udzielane poufnie zgodnie z niniejszym artykułem będą traktowane przez podmiot otrzymujący jako ściśle poufne i nie będą podane do publicznej wiadomości poza siłami lub misjami, których dotyczą, bez wyraźnego upoważnienia podmiotu dostarczającego te informacje.

7. Poszanowanie prawa i przepisów

Bez uszczerbku dla przywilejów i immunitetów, jakie mogą im przysługiwać lub wymogów wynikających z ich obowiązków, personel uczestniczący w siłach lub misjach, o których mowa w niniejszym artykule:

(a) będzie działał w poszanowaniu prawa i przepisów państwa goszczącego; i

(b) powstrzyma się od wszelkich działań lub działalności niezgodnych z bezstronnym i międzynarodowym charakterem ich obowiązków.

Artykuł 13

Konsultacje Wysokich Umawiających się Stron

1. Wysokie Umawiające się Strony zobowiązują się do wzajemnego konsultowania współpracy we wszystkich sprawach związanych z funkcjonowaniem niniejszego Protokołu. W tym celu Wysokie Umawiające się Strony zorganizują corocznie konferencję.

2. Uczestnictwo w dorocznej konferencji będzie określone w uzgodnionym Regulaminie.

3. Prace konferencji będą obejmowały:

(a) przegląd funkcjonowania statusu niniejszego Protokołu;

(b) rozważanie spraw wynikających ze sprawozdań Wysokich Umawiających się Stron zgodnie z ustępem 4 niniejszego artykułu;

(c) przygotowania do konferencji przeglądowych; i

(d) rozważanie rozwoju technik ochrony osób cywilnych przed niekontrolowanymi skutkami min.

4. Wysokie Umawiające się Strony złożą coroczne sprawozdania depozytariuszowi, który roześle je do wszystkich Wysokich Umawiających się Stron przed rozpoczęciem konferencji, a które będą dotyczyły następujących spraw:

(a) upowszechniania informacji o niniejszym Protokole wśród sił zbrojnych i ludności cywilnej;

(b) rozminowania i programów rehabilitacyjnych;

(c) działań podejmowanych w celu sprostania technicznym wymogom niniejszego Protokołu i innych odnośnych informacji z tym związanych;

(d) ustawodawstwa dotyczącego niniejszego Protokołu

(e) działań podjętych w zakresie międzynarodowej wymiany informacji technicznej, w zakresie międzynarodowej współpracy w rozminowaniu oraz technicznej współpracy i pomocy ; i

(f) innych odnośnych spraw

5. Koszty Konferencji Wysokich Umawiających się Stron będą ponoszone przez Wysokie Umawiające się Strony i Państwa nie będące stronami, a uczestniczące w pracach konferencji, zgodnie ze skalą udziału w kosztach Narodów Zjednoczonych, odpowiednio skorygowaną.

Artykuł 14

Przestrzeżenie

1. Każda Wysoka Umawiająca się Strona podejmie odpowiednie działania, włącznie z ustawodawczymi i innymi środkami w celu zapobieżenia i zwalczania naruszeń niniejszego Protokołu przez osoby lub na terytorium pod jej jurysdykcją lub kontrolą.

2. Środki przewidziane w ustępie 1 niniejszego artykułu obejmują odpowiednie środki zapewniające, że nałożone zostaną sankcje karne na osoby, które w związku z konfliktem zbrojnym i wbrew postanowieniom niniejszego Protokołu umyślnie zabijają lub powodują poważne zranienia osób cywilnych, oraz że osoby te będą odpowiadały przed organami wymiaru sprawiedliwości.

3. Każda Wysoka Umawiająca się Strona spowoduje, że jej siły zbrojne opracują i upowszechnią odpowiednie instrukcje wojskowe i procedury operacyjne, oraz że personel sił zbrojnych, w zależności od jego obowiązków i zadań, zostanie przeszkolony tak, aby postępował zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu.

4. Wysokie Umawiające się Strony zobowiązują się, na zasadach dwustronnych, za pośrednictwem Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych lub zgodnie z innymi odpowiednimi procedurami międzynarodowymi, konsultować się i współpracować na rzecz rozwiązania wszelkich problemów jakie mogą powstać w związku z interpretacją i stosowaniem postanowień niniejszego Protokołu.

ZAŁĄCZNIK TECHNICZNY

1. Ewidencja

(a) Ewidencja rozmieszczenia min innych niż miny narzutowe, pól minowych, obszarów zaminowanych, min-pułapek i innych urządzeń będzie prowadzona zgodnie z następującymi postanowieniami:

(i) rozmieszczenie pól minowych, obszarów zaminowanych oraz rejonów min-pułapek i innych urządzeń będzie dokładnie określone poprzez podanie współrzędnych przynajmniej dwóch punktów odniesienia oraz szacunkowych wymiarów rejonu, w którym znajduje się dana broń, w stosunku do tych punktów odniesienia;

(ii) mapy, wykresy i inne dokumenty będą sporządzane w taki sposób aby wskazać rozmieszczenie pól minowych, obszarów zaminowanych, min-pułapek i innych urządzeń w stosunku do punktów odniesienia; w dokumentach wskazane będą również ich granice i rozmiar ; i

(iii) dla celów wykrycia i usunięcia min, min-pułapek i innych urządzeń mapy, wykresy i inne dokumenty będą zawierały pełne informacje dotyczące typu, liczby, sposobu ustawienia, rodzaju zapalnika i czasu działania oraz dnia i godziny ich ustawienia, urządzeń antymanipulacyjnych (jeżeli dotyczy) i inne odnośne informacje dotyczące wszystkich ustawionych tam rodzajów broni. W miarę możliwości w dokumentach dotyczących pola minowego wskazane zostanie dokładne rozmieszczenie każdej miny z wyjątkiem min ustawionych w polach liniowych, w którym to przypadku wystarczy wskazać położenie linii. Dokładne rozmieszczenie i mechanizmy każdej miny-pułapki będą odnotowane oddzielnie.

(b) Przybliżona lokalizacja i rejon rozmieszczenia min narzutowych będą określone za pomocą współrzędnych punktów odniesienia (zazwyczaj punktów narożnych) oraz będą potwierdzone i, w miarę możliwości jak najszybciej, oznakowane w terenie. Odnotowane również będą łączna liczba i typ min, dzień i godzina ich ustawienia oraz czas samozniszczenia.

(c) Kopie dokumentów będą przechowywane na szczeblu dowodzenia gwarantującym, w miarę możliwości, ich bezpieczeństwo, tak długo jak to jest możliwe.

(d) Użycie min wyprodukowanych po wejściu w życie niniejszego Protokołu jest zabronione o ile są one oznakowane w języku angielskim lub

odpowiednio w języku lub językach narodowych i nie zawierają następujących informacji:

- (i) nazwy kraju pochodzenia
- (ii) miesiąca i roku produkcji; i
- (iii) numeru seryjnego lub losowego

Oznakowanie winno być widoczne, czytelne, trwałe oraz odporne na warunki atmosferyczne w możliwie największym stopniu.

2. Specyfikacja wykrywalności

(a) Każda mina przeciwpiechotna wyprodukowana po 1 stycznia 1997 r. będzie zawierać w swojej konstrukcji materiał lub urządzenie umożliwiające jej wykrycie za pomocą powszechnie dostępnego sprzętu do wykrywania min i reagujące sygnałem elektromagnetycznym równoznacznym reakcji jednolitego kawałka żelaza o masie 8 i więcej gramów.

(b) Każda mina przeciwpiechotna wyprodukowana przed 1 stycznia 1997 r. będzie zawierać w swojej konstrukcji lub będzie wyposażona przed jej ustawieniem, w taki sposób aby zapobiec łatwemu usunięciu, w materiał lub urządzenie umożliwiające jej wykrycie za pomocą powszechnie dostępnego sprzętu do wykrywania min i reagujące sygnałem elektromagnetycznym równoznacznym reakcji jednolitego kawałka żelaza o masie 8 i więcej gramów.

(c) Jeżeli Wysoka Umawiająca się Strona dojdzie do wniosku, że nie jest w stanie natychmiast spowodować przestrzegania postanowień ustępu (b), to może, w chwili notyfikowania swej zgody na związanie się niniejszym Protokołem, zadeklarować odroczenie przestrzegania ustępu (b) na okres nie przekraczający 9 lat od chwili wejścia niniejszego Protokołu w życie. Do tego momentu Wysoka Umawiająca się Strona ograniczy w miarę możliwości użycie min przeciwpiechotnych nie spełniających powyższych wymogów.

3. Specyfikacja samozniszczenia i samorozbrojenia

(a) Wszystkie narzutowe miny przeciwpiechotne będą zaprojektowane i skonstruowane w taki sposób aby nie więcej niż 10% aktywowanych min nie podlegało samozniszczeniu w ciągu 30 dni od chwili ustawienia oraz każda mina będzie wyposażona w zapasowe urządzenie samorozbrojenia zaprojektowane i skonstruowane w taki sposób, że w połączeniu z

mechanizmem samozniszczenia nie więcej niż jedna na tysiąc aktywowanych min będzie funkcjonowała jako mina po 120 dniach od jej ustawienia.

(b) Wszystkie miny przeciwpiechotne, inne, niż narzutowe, rozmieszczane poza oznakowanymi obszarami, zgodnie z określeniem w artykule 5 niniejszego Protokołu, będą spełniały wymogi samozniszczenia i samorozbrojenia określone w ustępie (a).

(c) Jeżeli Wysoka Umawiająca się Strona uzna, że nie jest w stanie natychmiast spowodować przestrzegania postanowień ustępów (a) i/lub (b), to może, w odniesieniu do min wyprodukowanych przed wejściem niniejszego Protokołu w życie, zadeklarować w chwili notyfikowania swej zgody na rozwiązanie się niniejszym Protokołem odroczenie przestrzegania ustępów (a) i/lub (b) na okres nie przekraczający 9 lat od chwili wejścia niniejszego Protokołu w życie.

W okresie odroczenia Wysoka Umawiająca się Strona:

(i) zobowiązuje się minimalizować, w miarę możliwości, użycie min przeciwpiechotnych, które nie spełniają powyższych warunków; i

(ii) będzie w odniesieniu do narzutowych min przeciwpiechotnych przestrzegać wymogów samozniszczenia lub wymogów samorozbrojenia, a w odniesieniu do innych min przeciwpiechotnych przestrzegać przynajmniej wymogów samorozbrojenia.

4. Międzynarodowe oznakowanie pól minowych i obszarów zaminowanych

Znaki podobne do wzoru załączonego i opisanego poniżej będą stosowane do oznakowania pól minowych i obszarów zaminowanych w celu zapewnienia ich widzialności i rozpoznania przez ludność cywilną

- (a) rozmiar i kształt: trójkąt lub kwadrat o bokach nie mniejszych niż 28 centymetrów (11 cali) na 20 centymetrów (7.9 cala) w odniesieniu do trójkąta, i 15 centymetrów (6cali) jeżeli jest to kwadrat;
- (b) kolor: czerwony lub pomarańczowy z żółtym, odblaskowym obramowaniem;
- (c) symbol: symbol przedstawiony w Dodatku , lub alternatywny łatwo rozpoznawalny na obszarze, na którym ma być umieszczony znak, jako ostrzegający przed niebezpiecznym obszarem;

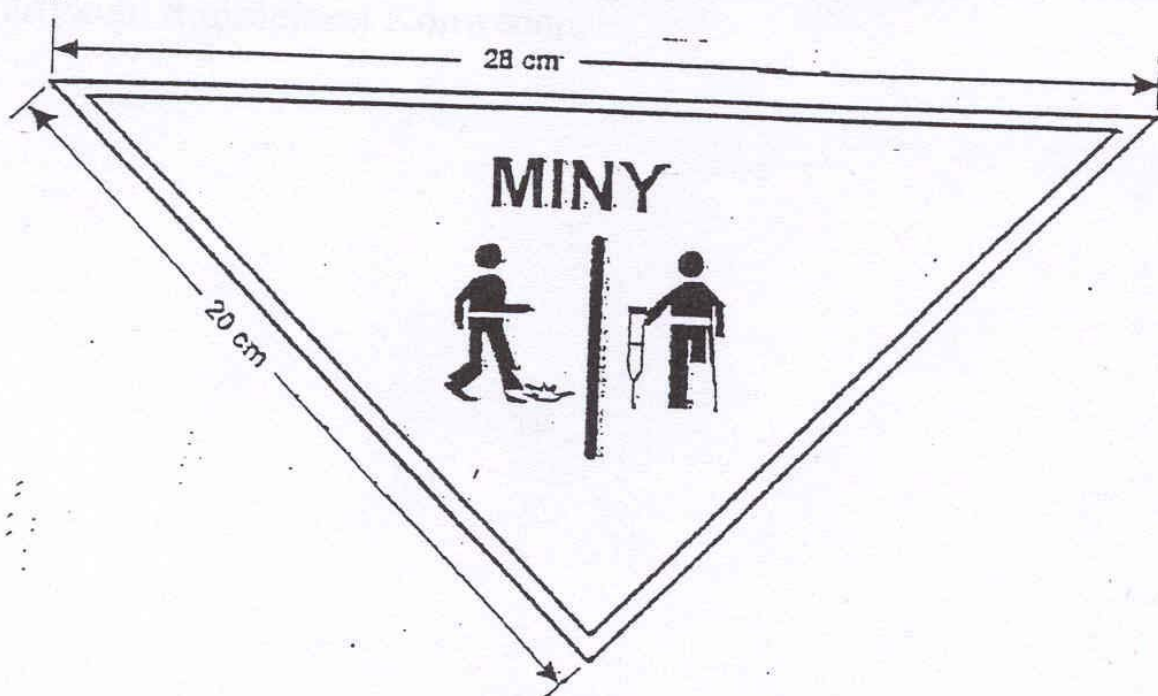
(d) język: znak powinien zawierać słowo „mina” w jednym z sześciu oficjalnych języków Konwencji (arabski, chiński, angielski, francuski, rosyjski i hiszpański) i w języku lub w językach dominujących w danym rejonie; i

(e) rozmieszczenie: znaki powinny być umieszczone wokół pola minowego lub obszaru zaminowanego w odległości zapewniającej ich dobrą widzialność przez osobę cywilną zbliżającą się do tego obszaru.

ARTYKUŁ 2: WEJŚCIE W ŻYCIE

Niniejszym Protokół wejdzie w życie zgodnie z postanowieniami ustępu 1 (b) artykułu 8 niniejszej Konwencji.

Znak ostrzegawczy dla obszarów zaminowanych

**Teksty zastrzeżeń,
deklaracji lub innych
sprzeciwów złożonych
przez inne
umawiające się strony**

(tłumaczenia na język polski)

Austria ratyfikowała Poprawiony Protokół II z następującymi deklaracjami:

Deklaracja odnośnie artykułu 1:

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia.

„W rozumieniu Irlandii, należy stale przestrzegać postanowień poprawionego Protokołu, które z racji swej treści lub natury mogą być stosowane również w czasie pokoju.”

Deklaracja odnośnie artykułu 2(3):

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia.

„W rozumieniu Irlandii, słowo 'primarily' włączono do artykułu 2 akapitu 3 poprawionego Protokołu celem wyjaśnienia, że miny, które zaprojektowano tak, by wybuchaly w wyniku obecności pojazdu, jego bliskiej odległości lub kontaktu z pojazdem, a nie z człowiekiem, a są wyposażone w urządzenia antymanipulacyjne, nie są z racji tego wyposażenia uznawane za miny przeciwpiechotne.”]

Belgia ratyfikowała Poprawiony Protokół II z następującymi deklaracjami:

Artykuł 1:

„W rozumieniu Rządu Królestwa Belgii, należy stale przestrzegać postanowienia poprawionego Protokołu II, które z racji swej treści lub natury mogą być stosowane również w czasie pokoju.

Artykuł 2:

„W rozumieniu Rządu Królestwa Belgii, słowo 'primarily' włączono do artykułu 2 akapitu 3 poprawionego Protokołu celem wyjaśnienia, że miny, które zaprojektowano tak, by wybuchały w wyniku obecności pojazdu, jego bliskiej odległości lub kontaktu z pojazdem, a nie z człowiekiem, a są wyposażone w urządzenia antymanipulacyjne, nie są z racji tego wyposażenia uznawane za miny przeciwpiechotne.”

Kanada ratyfikowała Poprawiony Protokół II z następującym zastrzeżeniem:

„Kanada zastrzega sobie prawo przemieszczania i stosowania niewielkiej ilości min zakazanych niniejszym Protokołem wyłącznie w celach szkoleniowych i by poddawać je próbom. Kanada zapewni, że ilość tych min nie przekroczy wielkości absolutnie niezbędnych do osiągnięcia tych celów.”

Z następującym stwierdzeniem porozumienia:

„1. Rozumie się, że postanowienia Poprawionego Protokołu II będą zawsze przestrzegane zgodnie z wymogami kontekstu.

„2. Rozumie się, że słowo 'primarily' włączono do artykułu 2 akapitu 3 Poprawionego Protokołu II celem wyjaśnienia, że miny, które zaprojektowano tak, by wybuchwały w wyniku obecności pojazdu, jego bliskiej odległości lub kontaktu z nim, a nie z człowiekiem, a są wyposażone w urządzenia antymanipulacyjne, nie są z racji tego wyposażenia uznawane za miny przeciwpiechotne.

„3. Rozumie się, że utrzymanie pola minowego, wymienionego w Artykule 10, w sposób zgodny ze standardami oznakowania, monitorowania i ochrony za pomocą ogrodzenia lub innych środków określonych w Poprawionym Protokole II, nie zostanie uznane za użycie znajdujących się na nim min.”

Chiny ratyfikowały Poprawiony Protokół II z następującą deklaracją:

Zgodnie z postanowieniami zawartymi w Załączniku Technicznym 2(c) i 3 (c) Poprawionego Protokołu II, Chiny odrocza przestrzeganie 2(b) i 3(b);

Z następującą deklaracją odnośnie artykułu 2(3):

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia.

„W rozumieniu Irlandii, słowo 'primarily' włączono do artykułu 2 akapitu 3 poprawionego Protokołu celem wyjaśnienia, że miny, które zaprojektowano tak, by wybuchaly w wyniku obecności pojazdu, jego bliskiej odległości lub kontaktu z pojazdem, a nie z człowiekiem, a są wyposażone w urządzenia antymanipulacyjne, nie są z racji tego wyposażenia uznawane za miny przeciwpiechotne.”

Dania ratyfikowała Poprawiony Protokół II z następującymi deklaracjami:

Deklaracja odnośnie artykułu 1:

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia.

„W rozumieniu Irlandii, postanowienia poprawionego Protokołu, które z racji swej treści lub natury mogą być stosowane również w czasie pokoju, mają być przestrzegane stale.”

Deklaracja odnośnie artykułu 2(3):

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia.

„W rozumieniu Irlandii, słowo 'primarily' (przede wszystkim, głównie, zwłaszcza) włączono do artykułu 2 akapitu 3 poprawionego Protokołu celem wyjaśnienia, że miny, które zaprojektowano tak, by wybuchaly w wyniku obecności, bliskiej odległości lub kontaktu z pojazdem, a nie z człowiekiem, a są wyposażone w urządzenia antymanipulacyjne, nie są z racji tego wyposażenia uznawane za miny przeciwpiechotne.”

Finlandia ratyfikowała Poprawiony Protokół II z następującymi deklaracjami:

Deklaracja odnośnie artykułu 1:

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia.

„W rozumieniu Irlandii, należy stale przestrzegać postanowień poprawionego Protokołu, które z racji swej treści lub natury mogą być stosowane również w czasie pokoju.”

Deklaracja odnośnie artykułu 2(3):

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia.

„W rozumieniu Irlandii, słowo 'primarily' (przede wszystkim, głównie, zwłaszcza) włączono do artykułu 2 akapitu 3 poprawionego Protokołu celem wyjaśnienia, że miny, które zaprojektowano tak, by wybuchaly w wyniku obecności pojazdu, jego bliskiej odległości lub kontaktu z pojazdem, a nie z człowiekiem, a są wyposażone w urządzenia antymanipulacyjne, nie są z racji tego wyposażenia uznawane za miny przeciwpiechotne.”

Francja ratyfikowała Poprawiony Protokół II z następującymi deklaracjami dotyczącymi zakresu poprawionego Protokołu II:

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia odnośnie artykułów 1 i 2 Protokołu.

Deklaracja odnośnie artykułu 1:

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia.

„W rozumieniu Irlandii, należy stale przestrzegać postanowień poprawionego Protokołu, które z racji swej treści lub natury mogą być stosowane również w czasie pokoju.”

Deklaracja odnośnie artykułu 2(3):

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia.

Deklaracja odnośnie artykułu 2(3):

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia.

„W rozumieniu Irlandii, słowo 'primarily' (przede wszystkim, głównie, zwłaszcza) włączono do artykułu 2 akapitu 3 poprawionego Protokołu celem wyjaśnienia, że miny, które zaprojektowano tak, by wybuchaly w wyniku obecności pojazdu, jego bliskiej odległości lub kontaktu z pojazdem, a nie z człowiekiem, a są wyposażone w urządzenia antymanipulacyjne, nie są z racji tego wyposażenia uznawane za miny przeciwpiechotne.”

Artykuł 4:

„Francja rozumie, że artykuł 4 i Załącznik Techniczny do poprawionego Protokołu II nie wymagają usunięcia lub wymiany min już rozłożonych.

Deklaracja odnośnie standardów oznakowania, monitorowania i ochrony:

„Postanowienia poprawionego Protokołu II, takie jak te, które dotyczą oznakowania, monitorowania i ochrony stref zawierających miny przeciwpiechotne i znajdujących się pod kontrolą strony, stosuje się wobec wszelkich stref zawierających miny, bez względu na datę rozłożenia owych min.”]

Niemcy ratyfikowały Poprawiony Protokół II z następującymi deklaracjami:

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia.

Deklaracja odnośnie artykułu 1:

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia.

„W rozumieniu Irlandii, należy przestrzegać stale postanowienia poprawionego Protokołu, które z racji swej treści lub natury mogą być stosowane również w czasie pokoju.”

Deklaracja odnośnie artykułu 2(3):

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia.

„W rozumieniu Irlandii, słowo 'primarily' włączono do artykułu 2 akapitu 3 poprawionego Protokołu celem wyjaśnienia, że miny, które zaprojektowano tak, by wybuchaly w wyniku obecności pojazdu, jego bliskiej odległości lub kontaktu z pojazdem, a nie z człowiekiem, a są wyposażone w urządzenia antymanipulacyjne, nie są z racji tego wyposażenia uznawane za miny przeciwpiechotne.”]

„W rozumieniu Irlandii, słowo 'primarily' włączono do artykułu 2 akapitu 3 poprawionego Protokołu celem wyjaśnienia, że miny, które zaprojektowano tak, by wybuchaly w wyniku obecności pojazdu, jego bliskiej odległości lub kontaktu z pojazdem, a nie z człowiekiem, a są wyposażone w urządzenia antymanipulacyjne, nie są z racji tego wyposażenia uznawane za miny przeciwpiechotne.”]

Deklaracja odnośnie Artykułu 5, akapitu 2(b):

„Rozumie się, że artykuł 5, akapit 2(b) nie wyklucza porozumienia między odnośnymi Państwami by - w związku z traktatami pokojowymi lub podobnymi uzgodnieniami - zgodnie z akapitem 2 (b) przydzielać obowiązki w inny sposób, przy zachowaniu szacunku dla zasadniczego ducha i celu artykułu.”

Grecja ratyfikowała Poprawiony Protokół II z następującymi deklaracjami:

Deklaracja odnośnie artykułu 1:

„Rozumie się, że postanowienia protokołu będą zawsze przestrzegane zgodnie z wymogami kontekstu.”

Deklaracje odnośnie artykułu 2(3):

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia.

„W rozumieniu Irlandii, słowo 'primarily' włączono do artykułu 2 akapitu 3 poprawionego Protokołu celem wyjaśnienia, że miny, które zaprojektowano tak, by wybuchaly w wyniku obecności pojazdu, jego bliskiej odległości lub kontaktu z nim, a nie z człowiekiem, a są wyposażone w urządzenia antymanipulacyjne, nie są z racji tego wyposażenia uznawane za miny przeciwpiechotne.”]

Deklaracja odnośnie Artykułu 5, akapitu 2(b):

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyły Niemcy.

„Rozumie się, że artykuł 5, akapit 2(b) nie wyklucza porozumienia między odnośnymi Państwami by - w związku z traktatami pokojowymi lub podobnymi uzgodnieniami, w myśl akapitu 2 (b) w inny sposób przydzielić obowiązki, z zachowaniem szacunku dla zasadniczego ducha i celu artykułu.”

Węgry ratyfikowały Poprawiony Protokół II z następującą deklaracją:

„Republika Węgier

„(1) odmawia przestrzegania dziewięcioletniego okresu odroczonego stosowania, na co zezwalają akapity 2(c) i 3(c) Załącznika Technicznego do Poprawionego Protokołu II i zamierza, nawet przed nabraniem mocy przez Poprawiony Protokół II, czuć się związana zawartymi w nim przepisami wykonawczymi, jak również procedurami dotyczącymi prowadzenia rejestrów, wykrywalności, samozniszczenia, i samorozbrajania oraz oznaczania obwodu (pól), zastrzeżonymi w Załączniku Technicznym.

„(2) ma zamiar wyeliminować i w końcu zniszczyć, najpóźniej do 31 grudnia 2000 r., cały swój zapas min przeciwpiechotnych, w uzupełnieniu do rozpoczętego w sierpniu 1996 r. a zakończonego w [literówka ?? w tekście Traktatu - przyp. tłum.] niszczenia składowanych min.

„(3) powstrzymuje się od rozmieszczania min przeciwpiechotnych i ma zamiar, na okres trwający aż do ich całkowitego zniszczenia, wyznaczyć magazyn centralny celem złożenia w nim resztek zapasów min przeciwpiechotnych i tym samym ułatwić przeprowadzanie inspekcji monitorom międzynarodowym.

„(4) ogłasza całkowity zakaz opracowywania, produkcji, nabywania, eksportu i transferu wszelkich rodzajów min przeciwpiechotnych;

(5) powstrzymuje się od operacyjnego stosowania min przeciwpiechotnych, chyba że znaczne pogorszenie się środowiska narodowego bezpieczeństwa kraju stworzy konieczność zrewidowania tej polityki, w którym to przypadku zwróci się należną uwagę na działanie zgodne z prawami rządzącymi wojną prowadzoną w skali międzynarodowej;

„(6) jest gotowa zaangażować się w realizację odpowiednich środków budowy zaufania, aby w trakcie wspólnych wojskowych, edukacyjnych, szkoleniowych i innych działań, prowadzonych na zasadzie współpracy z siłami zbrojnymi innych krajów stworzyć sobie możliwość zaprezentowania wdrażanych przez siebie środków, zapowiedzianych jednostronnie przez Republikę Węgier;

„(7) proponuje zaangażowanym w rozminowywanie organizacjom międzynarodowym właściwą pomoc techniczną i szkoleniową;

„(8) nalega, by kraje z nią sąsiadujące i inne kraje regionu dążyły do podjęcia jednostronnych i skoordynowanych działań mających na celu osiągnięcie całkowitej eliminacji wszelkich

typów min przeciwpiechotnych z arsenałów krajów regionu oraz wyraża gotowość włączenia się w dalsze negocjacje służące tej sprawie.

„(9) ponawia swe zobowiązanie działania na rzecz szybkiego zawarcia i szerokiego stosowania konwencji międzynarodowej, obejmującej całkowitym i kompleksowym zakazem miny przeciwpiechotne, potwierdzając swą determinację czynnego przyczyniania się do powodzenia międzynarodowych starań służących temu celowi.”

Irlandia ratyfikowała Poprawiony Protokół II z następującymi deklaracjami:

Deklaracja odnośnie artykułu 1:

„W rozumieniu Irlandii, postanowienia poprawionego Protokołu, które z racji swej treści lub natury mogą być stosowane również w czasie pokoju, należy przestrzegać stale.”

Deklaracja odnośnie artykułu 2(3):

„W rozumieniu Irlandii, słowo 'primarily' (przede wszystkim, głównie, zwłaszcza) włączono do artykułu 2 akapitu 3 poprawionego Protokołu celem wyjaśnienia, że miny, które zaprojektowano tak, by wybuchwały w wyniku obecności pojazdu, jego bliskiej odległości lub kontaktu z pojazdem, a nie człowiekiem, a są wyposażone w urządzenia antymanipulacyjne, nie są z racji tego wyposażenia uznawane za miny przeciwpiechotne.”

Włochy ratyfikowały Poprawiony Protokół II z następującymi deklaracjami:

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia.

„W rozumieniu Irlandii, postanowienia poprawionego Protokołu, które z racji swej treści lub natury mogą być stosowane również w czasie pokoju, mają być przestrzegane stale.”

Deklaracja odnośnie artykułu 5, akapitu 2(b):

„Zgodnie z Artykułem 5 poprawionego Protokołu II, w rozumieniu Rządu włoskiego artykuł 5 (akapit 2) nie wyklucza porozumienia między odnośnymi Państwami, by w związku z traktatami pokojowymi lub podobnymi uzgodnieniami, zgodnie z akapitem 2 (b) przydzielać obowiązki w inny sposób, z zachowaniem szacunku dla zasadniczego ducha i celu Artykułu.”

Liechtenstein ratyfikował Poprawiony Protokół II z następującą deklaracją:

Deklaracja odnośnie artykułu 1:

[Taka sama deklaracja, *mutatis mutandis*, jak ta, którą złożyła Irlandia:

„W rozumieniu Irlandii, postanowienia poprawionego Protokołu, które z racji swej treści lub natury mogą być stosowane również w czasie pokoju, mają być przestrzegane stale.”

Niderlandy ratyfikowały Poprawiony Protokół II z następującymi deklaracjami:

Odnośnie Artykułu 1 akapitu 2:

„Rząd Królestwa Niderlandów jest zdania, że postanowienia Protokołu, które z racji swej treści lub natury mogą być również stosowane w czasie pokoju, muszą być przestrzegane we wszystkich okolicznościach.

Odnośnie Artykułu 2, akapitu 3:

„Rząd Królestwa Niderlandów jest zdania, że słowo 'primarily' (przede wszystkim, głównie, zwłaszcza) znaczy tylko to, że miny, które zaprojektowano tak, by wybuchały w wyniku obecności pojazdu, bliskiej odległości od niego, lub kontaktu z nim, a które są wyposażone w urządzenie antymanipulacyjne, nie są z racji tego urządzenia uznawane za miny przeciwpiechotne.”

Odnośnie Artykułu 2, akapitu 6:

„Rząd Królestwa Niderlandów jest zdania, że konkretny obszar ładunku może być również celem wojskowym, jeśli z racji swej lokalizacji, lub innych powodów wyszczególnionych w akapicie 6, jego częściowe lub całkowite zniszczenie, zdobycie lub neutralizacja, w decydujących w owym czasie w okolicznościach, daje zdecydowaną przewagę wojskową.

Odnośnie Artykułu 3, akapitu 8, litera c:

„Rząd Królestwa Niderlandów jest zdania, że (termin) przewaga wojskowa odnosi się do przewagi przewidywanej w wyniku ataku pojmanego całościowo, a nie tylko odosobnionych lub do poszczególnych części ataku.

Odnośnie Artykułu 12, akapitu 2, litera b:

„Rząd Królestwa Niderlandów jest zdania, że termin 'o ile będzie w stanie' znaczy 'o ile będzie w stanie w sensie technicznym'.”

Afryka Południowa ratyfikowała Poprawiony Protokół II z następującymi deklaracjami:

[Odnosnie artykułów 1 i 2(3): Takie same deklaracje, *mutatis mutandis*, jak te, które złożyła Irlandia.

Artykuł 1:

„W rozumieniu Irlandii, postanowienia poprawionego Protokołu, które z racji swej treści lub natury mogą być stosowane również w czasie pokoju, mają być przestrzegane stale.”

Artykuł 2(3):

„W rozumieniu Irlandii, słowo 'primarily' (przede wszystkim, głównie, zwłaszcza) włączono do artykułu 2 akapitu 3 poprawionego Protokołu celem wyjaśnienia, że miny, które zaprojektowano tak, by wybuchaly w wyniku obecności pojazdu, jego bliskiej odległości, lub kontaktu z pojazdem, a nie z człowiekiem, a są wyposażone w urządzenia antymanipulacyjne, nie są z racji tego wyposażenia uznawane za miny przeciwpiechotne.”]

Artykuł 5, akapit 2(b):

„Rozumie się, że artykuł 5, akapit 2(b) nie wyklucza porozumienia między odnośnymi Państwami by - w związku z traktatami pokojowymi lub podobnymi uzgodnieniami - w myśl akapitu 2 (b) przydzielać obowiązki w inny sposób, jednakże z zachowaniem szacunku dla zasadniczego ducha i celu Artykułu.”

Zjednoczone Królestwo

Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej ratyfikowało Poprawiony Protokół II z następującymi deklaracjami:

" (a) [deklaracja przyjmująca za wiążące Protokoły I, II i III do Konwencji o Zakazach i Restrykcjach Nałożonych na Stosowanie Broni Konwencjonalnych, Które Mogą Być Uznane Za Powodujące Nadmierne Obrażenia lub Wywołujące Nieprzewidywalne Skutki, podpisanej w Genewie 10 Października 1980] w stopniu, w jakim ma ona zastosowanie do Protokołu II do Konwencji (1980), nadal ma zastosowanie do poprawionego Protokołu II;

" (b) [deklaracja] z dnia 28 stycznia 1998 r. towarzysząca ratyfikacji przez Zjednoczone Królestwo Protokołu Dodatkowego I do Konwencji Genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. dotyczących Ochrony Ofiar Konfliktów Zbrojnych, wyłożona do podpisu w Genewie 12 grudnia 1977 r.] również ma zastosowanie do postanowień zmienionego Protokołu II w stopniu, w jakim ma z nim związek;

" (c) nic, z treści obecnej deklaracji, lub zmienionego Protokołu II nie może być uznane za nakładające ograniczenia na zobowiązania Zjednoczonego Królestwa, przyjęte zgodnie z [Konwencją o Zakazie i Przekazywaniu Min Przeciwpiechotnych oraz ich Niszczeniu, zawartą w Oslo dnia 18 września 1997 r.], ani na jego prawa dotyczące innych Stron tej Konwencji;

" (d) rozumie się, że Artykuł 2 (14) znaczy to samo co Artykuł 2(3) Konwencji Ottawskiej;

" (e) słowa „siły zbrojne” i „misja” występujące w Artykule 12(2) interpretuje się jako oznaczające siły i zadania, na które zezwala Rada Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych zgodnie z Rozdziałem VII lub VIII Karty Narodów Zjednoczonych, rozmieszczone/przydzielone w myśl regionalnego uzgodnienia lub agendy. Odnosi się to do wszelkich tego rodzaju sił i zadań, bez względu na to czy w ich skład wchodzi - czy też nie - kontyngenty Państw nie będących członkami regionalnego uzgodnienia czy agendy.

'Deklaracje Szwecji odnośnie artykułów 1 i 2: „Szwecja ma zamiar stosować Protokół również w okresie pokoju.” Deklaracja odnośnie artykułu 2(3): (Deklaracja ta sama, mutatis mutandis, jak deklaracja złożona przez Irlandię.) Deklaracja odnośnie artykułu 5, paragrafu 2: 'Szwecja jest zdania, że zobowiązania wynikłe z artykułu 5 paragrafu 2 nie mogą być interpretowane jako uniemożliwiające Wysokim Układającym się Stronom, lub stronom konfliktu, zawieranie umowy zezwalającej innej stronie przeprowadzenie operacji rozminowywania.'

Stany Zjednoczone Ameryki ratyfikowały Poprawiony Protokół II z następującym oświadczeniem:

„I. Rada i zgoda Senatu podlegają następującym zastrzeżeniom:

„Stany Zjednoczone zastrzegają sobie prawo stosowania innych środków (zgodnie z zapisem Artykułu 2(5) Zmienionego Protokołu o Minach) w celu zniszczenia wszelkich zapasów żywności i napojów, które w ich osądzie mogą być wykorzystane przez nieprzyjacielskie siły zbrojne, jeśli zostaną podjęte środki ostrożności z myślą o bezpieczeństwie ludności cywilnej.”

„II. Rada i zgoda Senatu mają być rozumiane w sposób następujący:

„(1) STANY ZJEDNOCZONE PODPORZADKOWUJĄ SIĘ. Stany Zjednoczone rozumieją, że:

„(A) wszelkie decyzje podejmowane przez dowódcę wojskowego, personel wojskowy lub inne osoby planujące działania wojskowe, udzielające na nią zgody lub te działania przeprowadzające, można oceniać jedynie na podstawie informacji dostępnej dla tej osoby w rozsądnych granicach i w czasie, gdy owa osoba planowała omawiane działania, wyrażała na nie zgodę lub je przeprowadzała, a nie można ich oceniać na podstawie informacji ujawnionych już po zakończeniu omawianych działań;
oraz

„(B) Artykuł 14 Zmienionego Protokołu o Minach należy stosować (w stopniu, w jakim dotyczy sankcji karnych) jedynie w sytuacji, w której osoba--

(i) wiedziała lub powinna była wiedzieć, że jej działania są zakazane przez Poprawiony Protokół (w sprawie) Min.

(ii) miała zamiar zabić lub wywołać poważne obrażenia u cywila;
oraz

(iii) wiedziała, lub powinna była wiedzieć, że osoba, którą chciała zabić lub poważnie zranić jest cywilem.

„(2) SKUTECZNE WYKLUCZENIE. Stany Zjednoczone rozumieją, że dla celów Artykułu 5(6)(b) Poprawionego Protokołu II, utrzymywanie pod obserwacją dróg dostępu do miejsc, w których rozmieszczono objęte tym Artykułem miny, stanowi będącą akceptowalną formę monitorowania, zapewniającą skuteczne wykluczenie cywilów.

„(3) POMNIKI HISTORII. Stany Zjednoczone rozumieją, że Artykuł 7(1)(i) Poprawionego Protokołu II odnosi się jedynie do ograniczonej swym zakresem klasy obiektów, które z racji swych wyraźnie rozpoznawalnych cech charakterystycznych oraz

cieszącego się szerokim uznaniem znaczenia, stanowią część kulturowego i duchowego dziedzictwa narodów.

„(4) OBIEKTY ZASADNIE TRAKTOWANE JAKO WOJSKOWE. Stany Zjednoczone rozumieją, że obszar ładu jako takiego może też być w sposób zasadny traktowany jako cel o wojskowy służący rozmieszczaniu min, jeśli jego neutralizacja lub odmowa dostępu do niego daje przewagę wojskową w okolicznościach zaistniałych w danym momencie.

„(5) TRAKTATY POKOJOWE. Stany Zjednoczone rozumieją, że przydział obowiązków związanych z minami, jak to ujmuje Artykuł 5(2)(b) Poprawionego Protokołu II, nie wyklucza zgody - w związku z traktatami pokojowymi lub podobnymi uzgodnieniami - na przydział obowiązków, dokonany zgodnie z rzezonym Artykułem oraz w sposób okazujący szacunek dla ducha i celu Artykułu.

„(6) MINY-PUŁAPKI I INNE ŚRODKI. Dla celów Poprawionego Protokołu II; Stany Zjednoczone rozumieją, że „(A) zakaz zawarty w Artykule 7(2) Poprawionego Protokołu II nie wyklucza sprawnej adaptacji, lub adaptacji przeprowadzonej z wyprzedzeniem, innych obiektów by służyły jako miny-pułapki lub inne środki;

„(B) całość składająca się z drutu połączanego z zawleczką granatu należy uznać za minę-pułapkę zgodnie z Artykułem 2(4) Poprawionego Protokołu II; natomiast zgodnie z Artykułem 2(1) lub Artykułem 2(3) nie będzie ona uznawana, odpowiednio, za „minę”, lub „minę przeciwpiechotną”; oraz

„(C) żadne z postanowień Poprawionego Protokołu II, łącznie z Artykułem 2(5), nie odnosi się do granatów ręcznych poza granatami wyposażonymi w drut połączony z zawleczką.

„(7) BRÓŃ, KTÓRA NIE POWODUJE ŚMIERCI. Stany Zjednoczone rozumieją, że w Poprawionym Protokole II nie ma niczego, co można by uznać za ograniczające, lub w inny sposób oddziałujące ujemnie na technologię uzbrojenia, za pomocą którego nie można zabić, a które zaprojektowano tak, by na czas jakiś unieszkodliwiało, oszalało, sygnalizowało czyjąś obecność, lub działało jeszcze inaczej, ale nie tak by powodowało trwałą niesprawność.

„(8) JURYSDYKCJA MIĘDZYNARODOWEGO TRYBUNAŁU. Stany Zjednoczone rozumieją, że postanowienia Artykułu 14 Poprawionego Protokołu II dotyczące sankcji karnych mówią o środkach podejmowanych przez władze Państw-Stron Protokołu, nie zezwalając na postawienie kogokolwiek przed międzynarodowym trybunałem karnym. Stany Zjednoczone nie uznają kompetencji żadnego międzynarodowego trybunału, które pozwalałyby mu ścigać obywatela Stanów Zjednoczonych za naruszenie Protokołu lub Konwencji w sprawie Broni Konwencjonalnej.

„(9) WSPÓŁPRACA TECHNICZNA I POMOC. Stany Zjednoczone rozumieją, że

„(A) żadnego z postanowień Protokołu nie można interpretować tak, jakoby mogło wpływać na swobodę decyzji Stanów Zjednoczonych w kwestii odmowy udzielenia pomocy, lub ograniczenia albo odmowy zezwolenia na eksport sprzętu, materiałów lub informacji naukowej czy technicznej z jakiegokolwiek powodu; oraz

„(B) nie można wykorzystywać Poprawionego Protokołu II jako pretekstu do dokonania transferu technologii uzbrojenia lub udzielenia pomocy służbom minowania lub rozminowywania Państwa-Strony Protokołu.”

**PROTOCOL ON PROHIBITIONS OR
RESTRICTIONS ON THE USE OF MINES,
BOOBY-TRAPS AND OTHER DEVICES
AS AMENDED ON 3 MAY 1996
(PROTOCOL II AS AMENDED ON 3 MAY 1996)
ANNEXED TO THE CONVENTION ON
PROHIBITIONS OR RESTRICTIONS ON THE
USE OF CERTAIN CONVENTIONAL WEAPONS
WHICH MAY BE DEEMED TO BE
EXCESSIVELY INJURIOUS OR TO HAVE
INDISCRIMINATE EFFECTS**

**UNITED NATIONS
1996**

PROTOCOL ON PROHIBITIONS OR RESTRICTIONS ON THE USE OF MINES,
BOOBY-TRAPS AND OTHER DEVICES AS AMENDED ON 3 MAY 1996
(PROTOCOL II AS AMENDED ON 3 MAY 1996) ANNEXED TO THE CONVENTION
ON PROHIBITIONS OR RESTRICTIONS ON THE USE OF CERTAIN
CONVENTIONAL WEAPONS WHICH MAY BE DEEMED TO BE EXCESSIVELY
INJURIOUS OR TO HAVE INDISCRIMINATE EFFECTS

ARTICLE 1: AMENDED PROTOCOL

The Protocol on Prohibitions or Restrictions on the Use of Mines, Booby-Traps and Other Devices (Protocol II), annexed to the Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May Be Deemed to Be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects ("the Convention") is hereby amended. The text of the Protocol as amended shall read as follows:

**"Protocol on Prohibitions or Restrictions on
the Use of Mines, Booby-Traps and Other Devices
as Amended on 3 May 1996
(Protocol II as amended on 3 May 1996)**

Article 1

Scope of application

1. This Protocol relates to the use on land of the mines, booby-traps and other devices, defined herein, including mines laid to interdict beaches, waterway crossings or river crossings, but does not apply to the use of anti-ship mines at sea or in inland waterways.

2. This Protocol shall apply, in addition to situations referred to in Article 1 of this Convention, to situations referred to in Article 3 common to the Geneva Conventions of 12 August 1949. This Protocol shall not apply to situations of internal disturbances and tensions, such as riots, isolated and sporadic acts of violence and other acts of a similar nature, as not being armed conflicts.

3. In case of armed conflicts not of an international character occurring in the territory of one of the High Contracting Parties, each party to the conflict shall be bound to apply the prohibitions and restrictions of this Protocol.

4. Nothing in this Protocol shall be invoked for the purpose of affecting the sovereignty of a State or the responsibility of the Government, by all legitimate means, to maintain or re-establish law and order in the State or to defend the national unity and territorial integrity of the State.

5. Nothing in this Protocol shall be invoked as a justification for intervening, directly or indirectly, for any reason whatever, in the armed conflict or in the internal or external affairs of the High Contracting Party in the territory of which that conflict occurs.

6. The application of the provisions of this Protocol to parties to a conflict, which are not High Contracting Parties that have accepted this Protocol, shall not change their legal status or the legal status of a disputed territory, either explicitly or implicitly.

Article 2

Definitions

For the purpose of this Protocol:

1. "Mine" means a munition placed under, on or near the ground or other surface area and designed to be exploded by the presence, proximity or contact of a person or vehicle.

2. "Remotely-delivered mine" means a mine not directly emplaced but delivered by artillery, missile, rocket, mortar, or similar means, or dropped from an aircraft. Mines delivered from a land-based system from less than 500 metres are not considered to be "remotely delivered", provided that they are used in accordance with Article 5 and other relevant Articles of this Protocol.

3. "Anti-personnel mine" means a mine primarily designed to be exploded by the presence, proximity or contact of a person and that will incapacitate, injure or kill one or more persons.

4. "Booby-trap" means any device or material which is designed, constructed, or adapted to kill or injure, and which functions unexpectedly when a person disturbs or approaches an apparently harmless object or performs an apparently safe act.

5. "Other devices" means manually-emplaced munitions and devices including improvised explosive devices designed to kill, injure or damage and which are actuated manually, by remote control or automatically after a lapse of time.
6. "Military objective" means, so far as objects are concerned, any object which by its nature, location, purpose or use makes an effective contribution to military action and whose total or partial destruction, capture or neutralization, in the circumstances ruling at the time, offers a definite military advantage.
7. "Civilian objects" are all objects which are not military objectives as defined in paragraph 6 of this Article.
8. "Minefield" is a defined area in which mines have been emplaced and "mined area" is an area which is dangerous due to the presence of mines. "Phoney minefield" means an area free of mines that simulates a minefield. The term "minefield" includes phoney minefields.
9. "Recording" means a physical, administrative and technical operation designed to obtain, for the purpose of registration in official records, all available information facilitating the location of minefields, mined areas, mines, booby-traps and other devices.
10. "Self-destruction mechanism" means an incorporated or externally attached automatically-functioning mechanism which secures the destruction of the munition into which it is incorporated or to which it is attached.
11. "Self-neutralization mechanism" means an incorporated automatically-functioning mechanism which renders inoperable the munition into which it is incorporated.
12. "Self-deactivating" means automatically rendering a munition inoperable by means of the irreversible exhaustion of a component, for example, a battery, that is essential to the operation of the munition.
13. "Remote control" means control by commands from a distance.
14. "Anti-handling device" means a device intended to protect a mine and which is part of, linked to, attached to or placed under the mine and which activates when an attempt is made to tamper with the mine.
15. "Transfer" involves, in addition to the physical movement of mines into or from national territory, the transfer of title to and control over the mines, but does not involve the transfer of territory containing emplaced mines.

Article 3General restrictions on the use of mines,
booby-traps and other devices

1. This Article applies to:
 - (a) mines;
 - (b) booby-traps; and
 - (c) other devices.
2. Each High Contracting Party or party to a conflict is, in accordance with the provisions of this Protocol, responsible for all mines, booby-traps, and other devices employed by it and undertakes to clear, remove, destroy or maintain them as specified in Article 10 of this Protocol.
3. It is prohibited in all circumstances to use any mine, booby-trap or other device which is designed or of a nature to cause superfluous injury or unnecessary suffering.
4. Weapons to which this Article applies shall strictly comply with the standards and limitations specified in the Technical Annex with respect to each particular category.
5. It is prohibited to use mines, booby-traps or other devices which employ a mechanism or device specifically designed to detonate the munition by the presence of commonly available mine detectors as a result of their magnetic or other non-contact influence during normal use in detection operations.
6. It is prohibited to use a self-deactivating mine equipped with an anti-handling device that is designed in such a manner that the anti-handling device is capable of functioning after the mine has ceased to be capable of functioning.
7. It is prohibited in all circumstances to direct weapons to which this Article applies, either in offence, defence or by way of reprisals, against the civilian population as such or against individual civilians or civilian objects.
8. The indiscriminate use of weapons to which this Article applies is prohibited. Indiscriminate use is any placement of such weapons:
 - (a) which is not on, or directed against, a military objective. In case of doubt as to whether an object which is normally dedicated to civilian purposes, such as a place of worship, a house or other dwelling or a school, is being used to make an effective contribution to military action, it shall be presumed not to be so used;
 - (b) which employs a method or means of delivery which cannot be directed at a specific military objective; or

(c) which may be expected to cause incidental loss of civilian life, injury to civilians, damage to civilian objects, or a combination thereof, which would be excessive in relation to the concrete and direct military advantage anticipated.

9. Several clearly separated and distinct military objectives located in a city, town, village or other area containing a similar concentration of civilians or civilian objects are not to be treated as a single military objective.

10. All feasible precautions shall be taken to protect civilians from the effects of weapons to which this Article applies. Feasible precautions are those precautions which are practicable or practically possible taking into account all circumstances ruling at the time, including humanitarian and military considerations. These circumstances include, but are not limited to:

(a) the short- and long-term effect of mines upon the local civilian population for the duration of the minefield;

(b) possible measures to protect civilians (for example, fencing, signs, warning and monitoring);

(c) the availability and feasibility of using alternatives; and

(d) the short- and long-term military requirements for a minefield.

11. Effective advance warning shall be given of any emplacement of mines, booby-traps and other devices which may affect the civilian population, unless circumstances do not permit.

Article 4

Restrictions on the use of anti-personnel mines

It is prohibited to use anti-personnel mines which are not detectable, as specified in paragraph 2 of the Technical Annex.

Article 5

Restrictions on the use of anti-personnel mines other than remotely-delivered mines

1. This Article applies to anti-personnel mines other than remotely-delivered mines.

2. It is prohibited to use weapons to which this Article applies which are not in compliance with the provisions on self-destruction and self-deactivation in the Technical Annex, unless:

(a) such weapons are placed within a perimeter-marked area which is monitored by military personnel and protected by fencing or other means, to ensure the effective exclusion of civilians from the area. The marking must be of a distinct and durable character and must at least be visible to a person who is about to enter the perimeter-marked area; and

(b) such weapons are cleared before the area is abandoned, unless the area is turned over to the forces of another State which accept responsibility for the maintenance of the protections required by this Article and the subsequent clearance of those weapons.

3. A party to a conflict is relieved from further compliance with the provisions of sub-paragraphs 2 (a) and 2 (b) of this Article only if such compliance is not feasible due to forcible loss of control of the area as a result of enemy military action, including situations where direct enemy military action makes it impossible to comply. If that party regains control of the area, it shall resume compliance with the provisions of sub-paragraphs 2 (a) and 2 (b) of this Article.

4. If the forces of a party to a conflict gain control of an area in which weapons to which this Article applies have been laid, such forces shall, to the maximum extent feasible, maintain and, if necessary, establish the protections required by this Article until such weapons have been cleared.

5. All feasible measures shall be taken to prevent the unauthorized removal, defacement, destruction or concealment of any device, system or material used to establish the perimeter of a perimeter-marked area.

6. Weapons to which this Article applies which propel fragments in a horizontal arc of less than 90 degrees and which are placed on or above the ground may be used without the measures provided for in sub-paragraph 2 (a) of this Article for a maximum period of 72 hours, if:

(a) they are located in immediate proximity to the military unit that emplaced them; and

(b) the area is monitored by military personnel to ensure the effective exclusion of civilians.

Article 6

Restrictions on the use of remotely-delivered mines

1. It is prohibited to use remotely-delivered mines unless they are recorded in accordance with sub-paragraph 1 (b) of the Technical Annex.

2. It is prohibited to use remotely-delivered anti-personnel mines which are not in compliance with the provisions on self-destruction and self-deactivation in the Technical Annex.

3. It is prohibited to use remotely-delivered mines other than anti-personnel mines, unless, to the extent feasible, they are equipped with an effective self-destruction or self-neutralization mechanism and have a back-up self-deactivation feature, which is designed so that the mine will no longer function as a mine when the mine no longer serves the military purpose for which it was placed in position.

4. Effective advance warning shall be given of any delivery or dropping of remotely-delivered mines which may affect the civilian population, unless circumstances do not permit.

Article 7

Prohibitions on the use of booby-traps and other devices

1. Without prejudice to the rules of international law applicable in armed conflict relating to treachery and perfidy, it is prohibited in all circumstances to use booby-traps and other devices which are in any way attached to or associated with:

- (a) internationally recognized protective emblems, signs or signals;
- (b) sick, wounded or dead persons;
- (c) burial or cremation sites or graves;
- (d) medical facilities, medical equipment, medical supplies or medical transportation;
- (e) children's toys or other portable objects or products specially designed for the feeding, health, hygiene, clothing or education of children;
- (f) food or drink;
- (g) kitchen utensils or appliances except in military establishments, military locations or military supply depots;
- (h) objects clearly of a religious nature;
- (i) historic monuments, works of art or places of worship which constitute the cultural or spiritual heritage of peoples; or
- (j) animals or their carcasses.

2. It is prohibited to use booby-traps or other devices in the form of apparently harmless portable objects which are specifically designed and constructed to contain explosive material.

3. Without prejudice to the provisions of Article 3, it is prohibited to use weapons to which this Article applies in any city, town, village or other area containing a similar

concentration of civilians in which combat between ground forces is not taking place or does not appear to be imminent, unless either:

- (a) they are placed on or in the close vicinity of a military objective; or
- (b) measures are taken to protect civilians from their effects, for example, the posting of warning sentries, the issuing of warnings or the provision of fences.

Article 8

Transfers

1. In order to promote the purposes of this Protocol, each High Contracting Party:
 - (a) undertakes not to transfer any mine the use of which is prohibited by this Protocol;
 - (b) undertakes not to transfer any mine to any recipient other than a State or a State agency authorized to receive such transfers;
 - (c) undertakes to exercise restraint in the transfer of any mine the use of which is restricted by this Protocol. In particular, each High Contracting Party undertakes not to transfer any anti-personnel mines to States which are not bound by this Protocol, unless the recipient State agrees to apply this Protocol; and
 - (d) undertakes to ensure that any transfer in accordance with this Article takes place in full compliance, by both the transferring and the recipient State, with the relevant provisions of this Protocol and the applicable norms of international humanitarian law.
2. In the event that a High Contracting Party declares that it will defer compliance with specific provisions on the use of certain mines, as provided for in the Technical Annex, sub-paragraph 1 (a) of this Article shall however apply to such mines.
3. All High Contracting Parties, pending the entry into force of this Protocol, will refrain from any actions which would be inconsistent with sub-paragraph 1 (a) of this Article.

Article 9

Recording and use of information on minefields, mined areas, mines, booby-traps and other devices

1. All information concerning minefields, mined areas, mines, booby-traps and other devices shall be recorded in accordance with the provisions of the Technical Annex.
2. All such records shall be retained by the parties to a conflict, who shall, without delay after the cessation of active hostilities, take all necessary and appropriate measures, including

the use of such information, to protect civilians from the effects of minefields, mined areas, mines, booby-traps and other devices in areas under their control.

At the same time, they shall also make available to the other party or parties to the conflict and to the Secretary-General of the United Nations all such information in their possession concerning minefields, mined areas, mines, booby-traps and other devices laid by them in areas no longer under their control; provided, however, subject to reciprocity, where the forces of a party to a conflict are in the territory of an adverse party, either party may withhold such information from the Secretary-General and the other party, to the extent that security interests require such withholding, until neither party is in the territory of the other. In the latter case, the information withheld shall be disclosed as soon as those security interests permit. Wherever possible, the parties to the conflict shall seek, by mutual agreement, to provide for the release of such information at the earliest possible time in a manner consistent with the security interests of each party.

3. This Article is without prejudice to the provisions of Articles 10 and 12 of this Protocol.

Article 10

Removal of minefields, mined areas, mines, booby-traps and other devices and international cooperation

1. Without delay after the cessation of active hostilities, all minefields, mined areas, mines, booby-traps and other devices shall be cleared, removed, destroyed or maintained in accordance with Article 3 and paragraph 2 of Article 5 of this Protocol.
2. High Contracting Parties and parties to a conflict bear such responsibility with respect to minefields, mined areas, mines, booby-traps and other devices in areas under their control.
3. With respect to minefields, mined areas, mines, booby-traps and other devices laid by a party in areas over which it no longer exercises control, such party shall provide to the party in control of the area pursuant to paragraph 2 of this Article, to the extent permitted by such party, technical and material assistance necessary to fulfil such responsibility.
4. At all times necessary, the parties shall endeavour to reach agreement, both among themselves and, where appropriate, with other States and with international organizations, on the provision of technical and material assistance, including, in appropriate circumstances, the undertaking of joint operations necessary to fulfil such responsibilities.

Article 11

Technological cooperation and assistance

1. Each High Contracting Party undertakes to facilitate and shall have the right to participate in the fullest possible exchange of equipment, material and scientific and

technological information concerning the implementation of this Protocol and means of mine clearance. In particular, High Contracting Parties shall not impose undue restrictions on the provision of mine clearance equipment and related technological information for humanitarian purposes.

2. Each High Contracting Party undertakes to provide information to the database on mine clearance established within the United Nations System, especially information concerning various means and technologies of mine clearance, and lists of experts, expert agencies or national points of contact on mine clearance.

3. Each High Contracting Party in a position to do so shall provide assistance for mine clearance through the United Nations System, other international bodies or on a bilateral basis, or contribute to the United Nations Voluntary Trust Fund for Assistance in Mine Clearance.

4. Requests by High Contracting Parties for assistance, substantiated by relevant information, may be submitted to the United Nations, to other appropriate bodies or to other States. These requests may be submitted to the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit them to all High Contracting Parties and to relevant international organizations.

5. In the case of requests to the United Nations, the Secretary-General of the United Nations, within the resources available to the Secretary-General of the United Nations, may take appropriate steps to assess the situation and, in cooperation with the requesting High Contracting Party, determine the appropriate provision of assistance in mine clearance or implementation of the Protocol. The Secretary-General may also report to High Contracting Parties on any such assessment as well as on the type and scope of assistance required.

6. Without prejudice to their constitutional and other legal provisions, the High Contracting Parties undertake to cooperate and transfer technology to facilitate the implementation of the relevant prohibitions and restrictions set out in this Protocol.

7. Each High Contracting Party has the right to seek and receive technical assistance, where appropriate, from another High Contracting Party on specific relevant technology, other than weapons technology, as necessary and feasible, with a view to reducing any period of deferral for which provision is made in the Technical Annex.

Article 12

Protection from the effects of minefields, mined areas, mines, booby-traps and other devices

1. Application

(a) With the exception of the forces and missions referred to in sub-paragraph 2(a)(i) of this Article, this Article applies only to missions which are performing functions

in an area with the consent of the High Contracting Party on whose territory the functions are performed.

(b) The application of the provisions of this Article to parties to a conflict which are not High Contracting Parties shall not change their legal status or the legal status of a disputed territory, either explicitly or implicitly.

(c) The provisions of this Article are without prejudice to existing international humanitarian law, or other international instruments as applicable, or decisions by the Security Council of the United Nations, which provide for a higher level of protection to personnel functioning in accordance with this Article.

2. Peace-keeping and certain other forces and missions

(a) This paragraph applies to:

(i) any United Nations force or mission performing peace-keeping, observation or similar functions in any area in accordance with the Charter of the United Nations; and

(ii) any mission established pursuant to Chapter VIII of the Charter of the United Nations and performing its functions in the area of a conflict.

(b) Each High Contracting Party or party to a conflict, if so requested by the head of a force or mission to which this paragraph applies, shall:

(i) so far as it is able, take such measures as are necessary to protect the force or mission from the effects of mines, booby-traps and other devices in any area under its control;

(ii) if necessary in order effectively to protect such personnel, remove or render harmless, so far as it is able, all mines, booby-traps and other devices in that area; and

(iii) inform the head of the force or mission of the location of all known minefields, mined areas, mines, booby-traps and other devices in the area in which the force or mission is performing its functions and, so far as is feasible, make available to the head of the force or mission all information in its possession concerning such minefields, mined areas, mines, booby-traps and other devices.

3. Humanitarian and fact-finding missions of the United Nations System

(a) This paragraph applies to any humanitarian or fact-finding mission of the United Nations System.

(b) Each High Contracting Party or party to a conflict, if so requested by the head of a mission to which this paragraph applies, shall:

(i) provide the personnel of the mission with the protections set out in sub-paragraph 2(b)(i) of this Article; and

(ii) if access to or through any place under its control is necessary for the performance of the mission's functions and in order to provide the personnel of the mission with safe passage to or through that place:

(aa) unless on-going hostilities prevent, inform the head of the mission of a safe route to that place if such information is available; or

(bb) if information identifying a safe route is not provided in accordance with sub-paragraph (aa), so far as is necessary and feasible, clear a lane through minefields.

4. Missions of the International Committee of the Red Cross

(a) This paragraph applies to any mission of the International Committee of the Red Cross performing functions with the consent of the host State or States as provided for by the Geneva Conventions of 12 August 1949 and, where applicable, their Additional Protocols.

(b) Each High Contracting Party or party to a conflict, if so requested by the head of a mission to which this paragraph applies, shall:

(i) provide the personnel of the mission with the protections set out in sub-paragraph 2(b)(i) of this Article; and

(ii) take the measures set out in sub-paragraph 3(b)(ii) of this Article.

5. Other humanitarian missions and missions of enquiry

(a) Insofar as paragraphs 2, 3 and 4 of this Article do not apply to them, this paragraph applies to the following missions when they are performing functions in the area of a conflict or to assist the victims of a conflict:

(i) any humanitarian mission of a national Red Cross or Red Crescent society or of their International Federation;

(ii) any mission of an impartial humanitarian organization, including any impartial humanitarian demining mission; and

(iii) any mission of enquiry established pursuant to the provisions of the Geneva Conventions of 12 August 1949 and, where applicable, their Additional Protocols.

(b) Each High Contracting Party or party to a conflict, if so requested by the head of a mission to which this paragraph applies, shall, so far as is feasible:

(i) provide the personnel of the mission with the protections set out in sub-paragraph 2(b)(i) of this Article; and

(ii) take the measures set out in sub-paragraph 3(b)(ii) of this Article.

6. Confidentiality

All information provided in confidence pursuant to this Article shall be treated by the recipient in strict confidence and shall not be released outside the force or mission concerned without the express authorization of the provider of the information.

7. Respect for laws and regulations

Without prejudice to such privileges and immunities as they may enjoy or to the requirements of their duties, personnel participating in the forces and missions referred to in this Article shall:

(a) respect the laws and regulations of the host State; and

(b) refrain from any action or activity incompatible with the impartial and international nature of their duties.

Article 13

Consultations of High Contracting Parties

1. The High Contracting Parties undertake to consult and cooperate with each other on all issues related to the operation of this Protocol. For this purpose, a conference of High Contracting Parties shall be held annually.

2. Participation in the annual conferences shall be determined by their agreed Rules of Procedure.

3. The work of the conference shall include:

(a) review of the operation and status of this Protocol;

(b) consideration of matters arising from reports by High Contracting Parties according to paragraph 4 of this Article;

(c) preparation for review conferences; and

(d) consideration of the development of technologies to protect civilians against indiscriminate effects of mines.

4. The High Contracting Parties shall provide annual reports to the Depositary, who shall circulate them to all High Contracting Parties in advance of the conference, on any of the following matters:

- (a) dissemination of information on this Protocol to their armed forces and to the civilian population;
- (b) mine clearance and rehabilitation programmes;
- (c) steps taken to meet technical requirements of this Protocol and any other relevant information pertaining thereto;
- (d) legislation related to this Protocol;
- (e) measures taken on international technical information exchange, on international cooperation on mine clearance, and on technical cooperation and assistance; and
- (f) other relevant matters.

5. The cost of the Conference of High Contracting Parties shall be borne by the High Contracting Parties and States not parties participating in the work of the conference, in accordance with the United Nations scale of assessment adjusted appropriately.

Article 14

Compliance

1. Each High Contracting Party shall take all appropriate steps, including legislative and other measures, to prevent and suppress violations of this Protocol by persons or on territory under its jurisdiction or control.

2. The measures envisaged in paragraph 1 of this Article include appropriate measures to ensure the imposition of penal sanctions against persons who, in relation to an armed conflict and contrary to the provisions of this Protocol, wilfully kill or cause serious injury to civilians and to bring such persons to justice.

3. Each High Contracting Party shall also require that its armed forces issue relevant military instructions and operating procedures and that armed forces personnel receive training commensurate with their duties and responsibilities to comply with the provisions of this Protocol.

4. The High Contracting Parties undertake to consult each other and to cooperate with each other bilaterally, through the Secretary-General of the United Nations or through other appropriate international procedures, to resolve any problems that may arise with regard to the interpretation and application of the provisions of this Protocol.

Technical Annex1. Recording

(a) Recording of the location of mines other than remotely-delivered mines, minefields, mined areas, booby-traps and other devices shall be carried out in accordance with the following provisions:

(i) the location of the minefields, mined areas and areas of booby-traps and other devices shall be specified accurately by relation to the coordinates of at least two reference points and the estimated dimensions of the area containing these weapons in relation to those reference points;

(ii) maps, diagrams or other records shall be made in such a way as to indicate the location of minefields, mined areas, booby-traps and other devices in relation to reference points, and these records shall also indicate their perimeters and extent; and

(iii) for purposes of detection and clearance of mines, booby-traps and other devices, maps, diagrams or other records shall contain complete information on the type, number, emplacing method, type of fuse and life time, date and time of laying, anti-handling devices (if any) and other relevant information on all these weapons laid. Whenever feasible the minefield record shall show the exact location of every mine, except in row minefields where the row location is sufficient. The precise location and operating mechanism of each booby-trap laid shall be individually recorded.

(b) The estimated location and area of remotely-delivered mines shall be specified by coordinates of reference points (normally corner points) and shall be ascertained and when feasible marked on the ground at the earliest opportunity. The total number and type of mines laid, the date and time of laying and the self-destruction time periods shall also be recorded.

(c) Copies of records shall be held at a level of command sufficient to guarantee their safety as far as possible.

(d) The use of mines produced after the entry into force of this Protocol is prohibited unless they are marked in English or in the respective national language or languages with the following information:

- (i) name of the country of origin;
- (ii) month and year of production; and
- (iii) serial number or lot number.

The marking should be visible, legible, durable and resistant to environmental effects, as far as possible.

2. Specifications on detectability

(a) With respect to anti-personnel mines produced after 1 January 1997, such mines shall incorporate in their construction a material or device that enables the mine to be detected by commonly-available technical mine detection equipment and provides a response signal equivalent to a signal from 8 grammes or more of iron in a single coherent mass.

(b) With respect to anti-personnel mines produced before 1 January 1997, such mines shall either incorporate in their construction, or have attached prior to their emplacement, in a manner not easily removable, a material or device that enables the mine to be detected by commonly-available technical mine detection equipment and provides a response signal equivalent to a signal from 8 grammes or more of iron in a single coherent mass.

(c) In the event that a High Contracting Party determines that it cannot immediately comply with sub-paragraph (b), it may declare at the time of its notification of consent to be bound by this Protocol that it will defer compliance with sub-paragraph (b) for a period not to exceed 9 years from the entry into force of this Protocol. In the meantime it shall, to the extent feasible, minimize the use of anti-personnel mines that do not so comply.

3. Specifications on self-destruction and self-deactivation

(a) All remotely-delivered anti-personnel mines shall be designed and constructed so that no more than 10% of activated mines will fail to self-destruct within 30 days after emplacement, and each mine shall have a back-up self-deactivation feature designed and constructed so that, in combination with the self-destruction mechanism, no more than one in one thousand activated mines will function as a mine 120 days after emplacement.

(b) All non-remotely delivered anti-personnel mines, used outside marked areas, as defined in Article 5 of this Protocol, shall comply with the requirements for self-destruction and self-deactivation stated in sub-paragraph (a).

(c) In the event that a High Contracting Party determines that it cannot immediately comply with sub-paragraphs (a) and/or (b), it may declare at the time of its notification of consent to be bound by this Protocol, that it will, with respect to mines produced prior to the entry into force of this Protocol, defer compliance with sub-paragraphs (a) and/or (b) for a period not to exceed 9 years from the entry into force of this Protocol.

During this period of deferral, the High Contracting Party shall:

(i) undertake to minimize, to the extent feasible, the use of anti-personnel mines that do not so comply; and

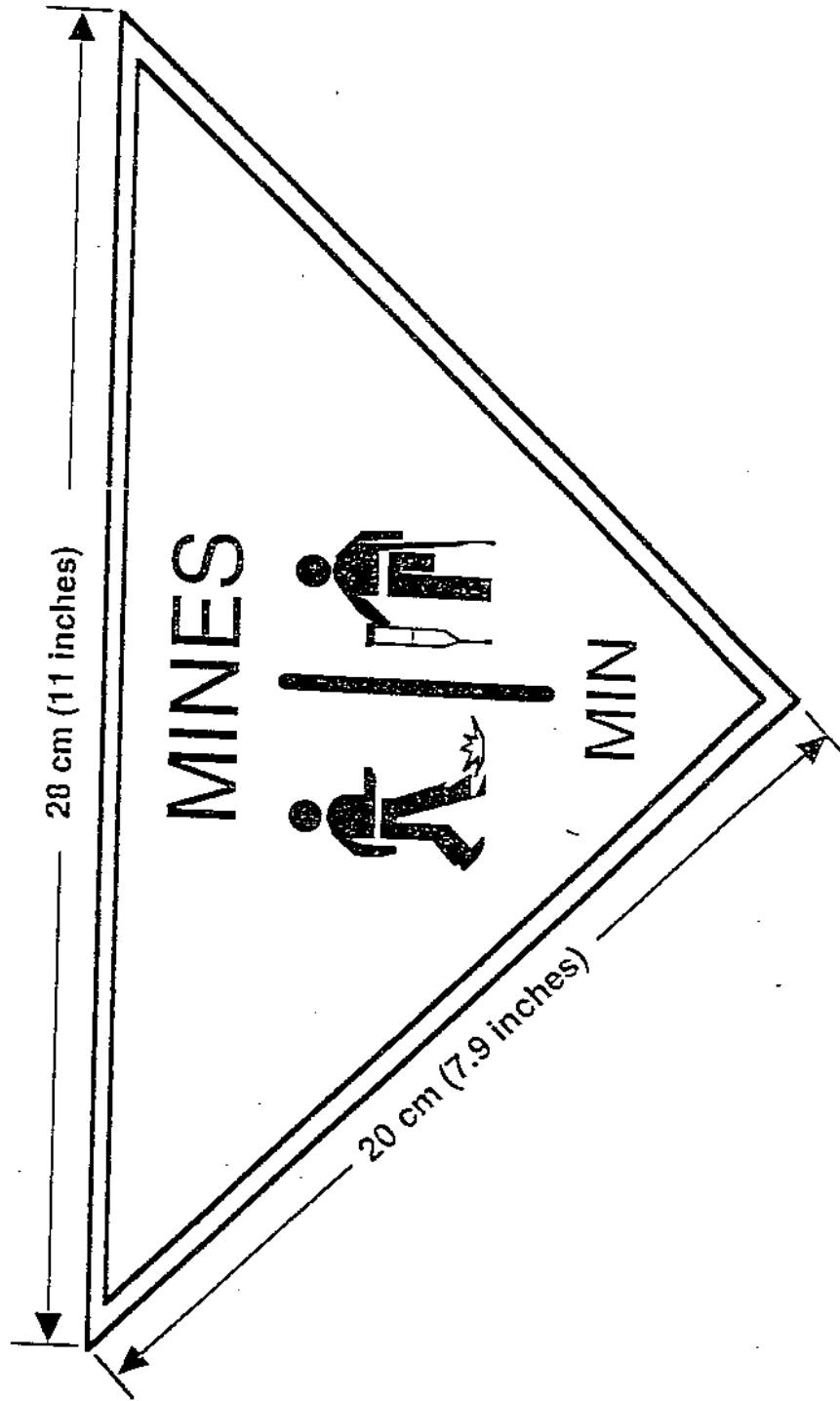
(ii) with respect to remotely-delivered anti-personnel mines, comply with either the requirements for self-destruction or the requirements for self-deactivation and, with respect to other anti-personnel mines comply with at least the requirements for self-deactivation.

4. International signs for minefields and mined areas

Signs similar to the example attached and as specified below shall be utilized in the marking of minefields and mined areas to ensure their visibility and recognition by the civilian population:

- (a) size and shape: a triangle or square no smaller than 28 centimetres (11 inches) by 20 centimetres (7.9 inches) for a triangle, and 15 centimetres (6 inches) per side for a square;
- (b) colour: red or orange with a yellow reflecting border;
- (c) symbol: the symbol illustrated in the Attachment, or an alternative readily recognizable in the area in which the sign is to be displayed as identifying a dangerous area;
- (d) language: the sign should contain the word "mines" in one of the six official languages of the Convention (Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish) and the language or languages prevalent in that area; and
- (e) spacing: signs should be placed around the minefield or mined area at a distance sufficient to ensure their visibility at any point by a civilian approaching the area."

Warning Sign for Areas Containing Mines

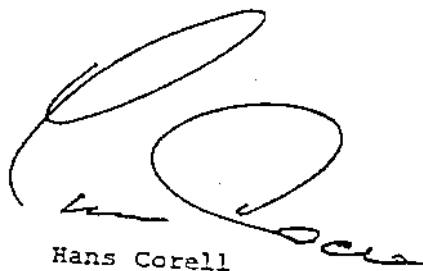

ARTICLE 2: ENTRY INTO FORCE

This amended Protocol shall enter into force as provided for in paragraph 1 (b) of Article 8 of the Convention.

I hereby certify that the foregoing text is a true copy of the Amendments to Protocol II, entitled "Protocol on Prohibitions or Restrictions on the Use of Mines, Booby-Traps and Other Devices as amended on 3 May 1996 (Protocol II as amended on 3 May 1996)", annexed to the Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons which may be deemed to be Excessively Injurious or to have Indiscriminate Effects, adopted by the Conference of the States Parties to the Convention at Geneva on 3 May 1996, which is deposited with the Secretary-General of the United Nations.

For the Secretary-General,
The Legal Counsel
(Under-Secretary-General
for Legal Affairs)

Hans Corell

United Nations, New York
14 June 1996

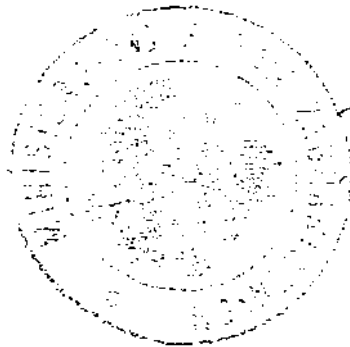
Je certifie que le texte qui précède est une copie conforme des amendements au Protocole II, intitulé "Protocole sur l'interdiction ou la limitation de l'emploi des mines, pièges et autres dispositifs, tel qu'il a été modifié le 3 mai 1996 (Protocole II, tel qu'il a été modifié le 3 mai 1996)", annexé à la Convention sur l'interdiction ou la limitation de l'emploi de certaines armes classiques qui peuvent être considérées comme produisant des effets traumatiques excessifs ou comme frappant sans discrimination, adopté par la Conférence des Etats Parties à la Convention à Genève le 3 mai 1996, lequel est déposé auprès du Secrétaire général des Nations Unies.

Pour le Secrétaire général,
Le Conseiller juridique
(Secrétaire général adjoint
aux affaires juridiques)

Organisation des Nations Unies
New York, le 14 juin 1996

Stwierdzam zgodność powyższej
fotokopii z oryginałem

Wąskowo, dnia 21.02.2004r.

p.o. Dyrektora Departamentu
Praktycznego
[Signature]
Jan Michałowski

**Teksty zastrzeżeń,
deklaracji lub innych
sprzeciwów złożonych
przez inne
umawiające się strony**

(w języku angielskim)

AUSTRIA has ratified Amended Protocol II with the following declarations:

Declaration in respect of article 1:

[Same declaration, *mutatis mutandis*, as the one made by Ireland:

"It is the understanding of Ireland that the provisions of the amended Protocol which by their contents or nature may be applied also in peacetime, shall be observed at all times."

Declaration in respect of article 2(3):

[Same declaration, *mutatis mutandis*, as the one made by Ireland:

"It is the understanding of Ireland that the word 'primarily' is included in article 2, paragraph 3 of the amended Protocol to clarify that mines designed to be detonated by the presence, proximity or contact of a vehicle as opposed to a person, that are equipped with anti-handling devices are not considered anti-personnel mines as a result of being so equipped."]

BELGIUM has ratified Amended Protocol II with the following declarations:

Article 1

“It is understanding of the Government of the Kingdom of Belgium that the provisions of Protocol II as amended which by their contents or nature may be applied also in peacetime, shall be observed at all times.

Article 2

“It is understanding of the Government of the Kingdom of Belgium that word ‘primarily’ is included in article 2, paragraph 3 of amended Protocol II to clarify that mines designed to be detonated by the presence, proximity or contact of a vehicle as opposed to a person, that are equipped with anti-handling devices, are not considered anti-personnel mines as a result of being so equipped.”

CANADA has ratified Amended Protocol II with the following reservation:

"Canada reserves the right to transfer and use a small number of mines prohibited under this Protocol to be used exclusively for training and testing purposes. Canada will ensure that the number of such mines shall not exceed that absolutely necessary for such purposes."

With the following statements of understanding:

"1. It is understood that the provisions of Amended Protocol II shall, as the context requires, be observed at all times.

"2. It is understood that the word 'primarily' is included in Article 2, paragraph 3 of Amended Protocol II to clarify that mines designed to be detonated by the presence, proximity or contact of a vehicle as opposed to a person, that are equipped with anti-handling devices, are not considered anti-personnel mines as a result of being so equipped.

"3. It is understood that the maintenance of a minefield referred to in Article 10, in accordance with the standards on marking, monitoring and protection by fencing or other means set out in Amended Protocol II, would not be considered as a use of the mines contained therein."

CHINA has ratified Amended Protocol II with the following declaration:

According to the provisions contained in Technical Annex 2(c) and 3(c) of the Amended Protocol II, China will defer compliance with 2(b), 3(a) and 3(b);

With the following declaration in respect of article 2(3):

[Same declaration, *mutatis mutandis*, as the one made by Ireland

"It is the understanding of Ireland that the word 'primarily' is included in article 2, paragraph 3 of the amended Protocol to clarify that mines designed to be detonated by the presence, proximity or contact of a vehicle as opposed to a person, that are equipped with anti-handling devices, are not considered anti-personnel mines as a result of being so equipped."

DENMARK has ratified Amended Protocol II with the following declarations:

Declaration in respect of article 1:

[Same declaration, *mutatis mutandis*, as the one made by Ireland:

"It is the understanding of Ireland that the provisions of the amended Protocol which by their contents or nature may be applied also in peacetime, shall be observed at all times."

Declaration in respect of article 2(3):

[Same declaration, *mutatis mutandis*, as the one made by Ireland:

"It is the understanding of Ireland that the word 'primarily' is included in article 2, paragraph 3 of the amended Protocol to clarify that mines designed to be detonated by the presence, proximity or contact of a vehicle as opposed to a person, that are equipped with anti-handling devices are not considered anti-personnel mines as a result of being so equipped."

FINLAND has ratified Amended Protocol II with the following declarations:

Declaration in respect of article 1

[Same declaration, *mutatis mutandis*, as the one made by Ireland:

"It is the understanding of Ireland that the provisions of the amended Protocol which by their contents or nature may be applied also in peacetime, shall be observed at all times."

Declaration in respect of article 2(3):

[Same declaration, *mutatis mutandis*, as the one made by Ireland:

"It is the understanding of Ireland that the word 'primarily' is included in article 2, paragraph 3 of the amended Protocol to clarify that mines designed to be detonated by the presence, proximity or contact of a vehicle as opposed to a person, that are equipped with anti-handling devices are not considered anti-personnel mines as a result of being so equipped."

FRANCE has ratified Amended Protocol II with the following declarations concerning the scope of amended Protocol II:

[Same declarations, *mutatis mutandis*, as those made by Ireland in regard to articles 1 and 2 of the Protocol.

Declaration in respect of article 1:

[Same declaration, *mutatis mutandis*, as the one made by Ireland:

"It is the understanding of Ireland that the provisions of the amended Protocol which by their contents or nature may be applied also in peacetime, shall be observed at all times."

Declaration in respect of article 2(3):

[Same declaration, *mutatis mutandis*, as the one made by Ireland:

"It is the understanding of Ireland that the word 'primarily' is included in article 2, paragraph 3 of the amended Protocol to clarify that mines designed to be detonated by the presence, proximity or contact of a vehicle as opposed to a person, that are equipped with anti-handling devices are not considered anti-personnel mines as a result of being so equipped."

Article 4:

"France takes it that article 4 and Technical Annex to amended Protocol II do not require the removal or replacement of mines that have already been laid.

Declaration concerning standards on marking, monitoring and protection:

"The provisions of amended Protocol II such as those concerning the marking, monitoring and protection of zones which contain anti-personnel mines and are under the control of a party, are applicable to all zones containing mines, irrespective of the date on which those mines were laid."]

GERMANY has ratified Amended Protocol II with the following declarations:

[Same declarations, *mutatis mutandis*, as those made by Ireland.

Declaration in respect of article 1:

[Same declaration, *mutatis mutandis*, as the one made by Ireland:

"It is the understanding of Ireland that the provisions of the amended Protocol which by their contents or nature may be applied also in peacetime, shall be observed at all times."

Declaration in respect of article 2(3):

[Same declaration, *mutatis mutandis*, as the one made by Ireland:

"It is the understanding of Ireland that the word 'primarily' is included in article 2, paragraph 3 of the amended Protocol to clarify that mines designed to be detonated by the presence, proximity or contact of a vehicle as opposed to a person, that are equipped with anti-handling devices are not considered anti-personnel mines as a result of being so equipped."]

"It is the understanding of Ireland that the word 'primarily' is included in article 2, paragraph 3 of the amended Protocol to clarify that mines designed to be detonated by the presence, proximity or contact of a vehicle as opposed to a person, that are equipped with anti-handling devices are not considered anti personnel mines as a result of being so equipped."]

Declaration in respect of Article 5, paragraph 2(b):

"It is understood that article 5, paragraph 2(b) does not preclude agreement among the States concerned, in connection with peace treaties or similar arrangements, to allocate responsibilities under paragraph 2(b) in another manner which nevertheless respects the essential spirit and purpose of the article."

GREECE has ratified Amended Protocol II with the following declarations:

Declaration in respect of article 1:

"It is understood that the provisions of the protocol shall, as the context requires, be observed at all times."

Declaration in respect of article 2(3):

[Same declaration, *mutatis mutandis*, as the one made by Ireland.

"It is the understanding of Ireland that the word 'primarily' is included in article 2, paragraph 3 of the amended Protocol to clarify that mines designed to be detonated by the presence, proximity or contact of a vehicle as opposed to a person, that are equipped with anti-handling devices are not considered anti-personnel mines as a result of being so equipped."}]

Declaration in respect of Article 5, paragraph 2(b):

[Same declaration, *mutatis mutandis*, as the one made by Germany.

"It is understood that article 5, paragraph 2(b) does not preclude agreement among the States concerned, in connection with peace treaties or similar arrangements, to allocate responsibilities under paragraph 2(b) in another manner which nevertheless respects the essential spirit and purpose of the article."

HUNGARY has ratified Amended Protocol II with the following declaration:

"The Republic of Hungary

"(1) declines to observe the 9-year period of deferral on compliance as allowed for in paragraphs 2(c) and 3(c) of the Technical Annex to Amended Protocol II, and even prior to the entry into force of Amended Protocol II intends to be bound by its implementation measures as stipulated therein, as well as the rules of procedure regarding record keeping, detectability, self-destruction and self-deactivation and perimeter marking as stipulated in the Technical Annex;

"(2) intends to eliminate and eventually destroy its entire stockpile of anti-personnel landmines by December 31, 2000 the latest, in addition to the already undertaken destruction of stockpiled landmines, as initiated in August of 1996 and completed in Treaty document;

"(3) refrains from the emplacement of anti-personnel landmines and, for the duration of their complete destruction, intends to designate a central storage facility to pool the remainder stock of anti-personnel landmines as a way to facilitate inspection by international monitors;

"(4) announces a total ban on the development, production, acquisition, export and transfer of all types of anti-personnel landmines;

"(5) refrains from the operational use of anti-personnel landmines, unless a policy-revision becomes necessitated by a significant deterioration in the national security environment of the country, in which case due attention shall be paid to compliance with laws governing international warfare;

"(6) stands ready to engage in implementing appropriate confidence-building measures, as a way to be enabled to present the implementation of the measures announced unilaterally by the Republic of Hungary in the course of joint military, educational, and training and other cooperational activities conducted with other armed forces;

"(7) offers appropriate technical and training assistance to international organizations engaged in de-mining activities;

"(8) urges her neighbours and other countries in the region to seek unilateral or coordinated measures designed to achieve the total elimination of all types of anti-personnel landmines from the weapons arsenal of the countries in the region, and expresses her readiness to engage in further negotiations to advance this cause;

"(9) reiterates her commitment to promote the early conclusion of and wide adherence to an international convention stipulating a total and comprehensive ban on anti-personnel landmines, by reaffirming her determination to contribute actively to the success of international efforts furthering this goal."

IRELAND has ratified Amended Protocol II with the following declarations:

Declaration in respect of article 1:

"It is the understanding of Ireland that the provisions of the amended Protocol which by their contents or nature may be applied also in peacetime, shall be observed at all times."

Declaration in respect of article 2(3):

"It is the understanding of Ireland that the word 'primarily' is included in article 2, paragraph 3 of the amended Protocol to clarify that mines designed to be detonated by the presence, proximity or contact of a vehicle as opposed to a person, that are equipped with anti-handling devices are not considered anti personnel mines as a result of being so equipped."

ITALY has ratified Amended Protocol II with the following declarations:

In respect of article 1:

[Same declaration, *mutatis mutandis*, as the one made by Ireland.

"It is the understanding of Ireland that the provisions of the amended Protocol, which by their contents or nature may be applied also in peacetime, shall be observed at all times."

Declaration in respect of article 5, paragraph 2(b):

"Under article 5 of the amended Protocol II, it is the understanding of the Italian Government that article 5 (paragraph 2) does not preclude agreement in connection with peace realities and related agreements among concerned States to allocate responsibilities under this paragraph in another manner which reflects the spirit and purpose of the article."

LICHTEINSTEIN has ratified Amended Protocol II with the following declaration:

Declaration in respect of article 1:

[Same declaration, *mutatis mutandis*, as the one made by Ireland:

"It is the understanding of Ireland that the provisions of the amended Protocol which by their contents or nature may be applied also in peacetime, shall be observed at all times."

NETHERLANDS has ratified Amended Protocol II with the following declarations:

With regard to Article 1 paragraph 2:

"The Government of the Kingdom of the Netherlands takes the view that the provisions of the Protocol which, given their content or nature, can also be applied in peacetime, must be observed in all circumstances.

With regard to Article 2, paragraph 3:

"The Government of the Kingdom of the Netherlands takes the view that the word 'primarily' means only that mines that are designed to be exploded by the presence, proximity or contact of a vehicle and that are equipped with an anti-handling device are not regarded as anti-personnel mines because of that device."

With regard to Article 2, paragraph 6:

"The Government of the Kingdom of the Netherlands takes the view that a specific area of land may also be a military objective if, because of its location or other reasons specified in paragraph six, its total or partial destruction, capture, or neutralization in the circumstances ruling at the time, offers a definitive military advantage.

With regard to Article 3, paragraph 8, under c:

"The Government of the Kingdom of the Netherlands takes the view that military advantage refers to the advantage anticipated from the attack considered as a whole and not only from isolated or particular parts of the attack.

With regard to Article 12, paragraph 2, under b:

"The Government of the Kingdom of the Netherlands takes the view that the words 'as far as it is able' mean 'as far as it is technically able'."

SOUTH AFRICA has ratified Amended Protocol II with the following declarations:

[In respect of articles 1 and 2(3): Same declarations, *mutatis mutandis*, as those made by Ireland.

Article 1:

"It is the understanding of Ireland that the provisions of the amended Protocol which by their contents or nature may be applied also in peacetime shall be observed at all times."

Article 2(3):

"It is the understanding of Ireland that the word 'primarily' is included in article 2, paragraph 3 of the amended Protocol to clarify that mines designed to be detonated by the presence, proximity or contact of a vehicle as opposed to a person, that are equipped with anti-handling devices, are not considered anti-personnel mines as a result of being so equipped."]

Article 5, paragraph 2(b):

"It is understood that Article 5(2)(b) does not preclude agreement among the States concerned, in connection with peace treaties or similar arrangements, to allocate responsibilities under this paragraph in another manner which nevertheless respects the essential spirit and purpose of the Article."

UNITED KINGDOM has ratified Amended Protocol II with the following declarations:

"(a) the [declaration conveying consent to be bound by Protocols I, II and III to the Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Conventional Weapons Which May Be Deemed to Be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects, concluded at Geneva on 10 October 1980], in so far as it applies to Protocol II to the [1980] Convention, continues to apply to Protocol II as amended;

"(b) the [declaration] dated 28 January 1998 accompanying the United Kingdom's ratification of Additional Protocol I to the Geneva Conventions of 12 August 1949 relating to the Protection of Victims of Armed Conflicts, opened for signature at Geneva on 12 December 1977], in so far as it is relevant, also applies to the provisions of Protocol II as amended;

"(c) nothing in the present declaration or in Protocol II as amended shall be taken as limiting the obligations of the United Kingdom under the [Convention on the Prohibition and Transfer of Anti-Personnel Mines and on their Destruction concluded at Oslo on 18 September 1997 (the 'Ottawa Convention')] nor its rights in relation to other Parties to that Convention;

"(d) Article 2(14) is interpreted to have the same meaning as Article 2(3) of the Ottawa Convention;

"(e) the references in Article 12(2) to 'force' and 'mission' are interpreted as including forces and missions authorised by the United Nations Security Council under Chapter VII or Chapter VIII of the Charter of the United Nations which are deployed by a regional arrangement or agency. This applies to all such forces or missions, whether or not they include contingents contributed by non-member States of the regional arrangement or agency.

'Sweden Declarations in respect of articles 1 and 2: "Sweden intends to apply the Protocol also in time of peace." Declaration in respect of article 2(3): [Same declaration, mutatis mutandis, as the one made by Ireland.] Declaration in respect of article 5, paragraph 2: 'Sweden is of the opinion that the obligations ensuing from article 5, paragraph 2 shall not be interpreted to the effect that the High Contracting Parties or parties in a conflict are prevented from entering into an agreement allowing another party to conduct mine clearance.'

UNITED STATES OF AMERICA has ratified Amended Protocol II with the following statement:

"I. The Senate's advice and consent is subject to the following reservation:

"The United States reserves the right to use other devices (as defined in Article 2(5) of the Amended Mines Protocol) to destroy any stock of food or drink that is judged likely to be used by an enemy military force, if due precautions are taken for the safety of the civilian population."

"II. The Senate's advice and consent is subject to the following understandings:

"(1) **UNITED STATES COMPLIANCE.** The United States understands that:-

"(A) any decision by any military commander, military personnel, or any other person responsible for planning, authorizing, or executing military action shall only be judged on the basis of that person's assessment of the information reasonably available to the person at the time the person planned, authorized, or executed the action under review, and shall not be judged on the basis of information that comes to light after the action under review was taken; and

"(B) Article 14 of the Amended Mines Protocol (insofar as it relates to penal sanctions) shall apply only in a situation in which an individual--

"(i) knew or should have known, that his action was prohibited under the Amended Mines Protocol;

"(ii) intended to kill or cause serious injury to a civilian; and

"(iii) knew or should have known, that the person he intended to kill or cause serious injury was a civilian.

"(2) **EFFECTIVE EXCLUSION.** The United States understands that, for the purposes of Article 5(6)(b) of the Amended Mines Protocol, the maintenance of observation over avenues of approach where mines subject to that Article are deployed constitutes one acceptable form of monitoring to ensure the effective exclusion of civilians.

"(3) **HISTORIC MONUMENTS.** The United States understands that Article 7(1)(i) of the Amended Mines Protocol refers only to a limited class of objects that, because of their clearly recognizable characteristics and because of their widely recognized importance, constitute a part of the cultural or spiritual heritage of peoples.

"(4) LEGITIMATE MILITARY OBJECTIVES. The United States understands that an area of land itself can be a legitimate military objective for the purpose of the use of landmines, if its neutralization or denial, in the circumstances applicable at the time, offers a military advantage.

"(5) PEACE TREATIES. The United States understands that the allocation of responsibilities for landmines in Article 5(2)(b) of the Amended Mines Protocol does not preclude agreement, in connection with peace treaties or similar arrangements, to allocate responsibilities under that Article in a manner that respects the essential spirit and purpose of the Article.

"(6) BOOBY TRAPS AND OTHER DEVICES. For the purposes of the Amended Mines Protocol, the United States understands that-

"(A) the prohibition contained in Article 7(2) of the Amended Mines Protocol does not preclude the expedient adaptation or adaptation in advance of other objects for use as booby-traps or other devices;

"(B) a trip-wired hand grenade shall be considered a "booby-trap" under Article 2(4) of the Amended Mines Protocol and shall not be considered a "mine" or an "anti-personnel mine" under Article 2(1) or Article 2(3), respectively; and

"(C) none of the provisions of the Amended Mines Protocol, including Article 2(5), applies to hand grenades other than trip-wired hand grenades.

"(7) NON-LETHAL CAPABILITIES. The United States understands that nothing in the Amended Mines Protocol may be construed as restricting or affecting in any way non-lethal weapon technology that is designed to temporarily disable, stun, signal the presence of a person, or operate in any other fashion, but not to cause permanent incapacity.

"(8) INTERNATIONAL TRIBUNAL JURISDICTION. The United States understands that the provisions of Article 14 of the Amended Mines Protocol relating to penal sanctions refer to measures by the authorities of States Parties to the Protocol and do not authorize the trial of any person before an international criminal tribunal. The United States shall not recognize the jurisdiction of any international tribunal to prosecute a United States citizen for a violation of the Protocol or the Convention on Conventional Weapons.

"(9) TECHNICAL COOPERATION AND ASSISTANCE. The United States

understands that-

"(A) no provision of the Protocol may be construed as affecting the discretion of the United States to refuse assistance or to restrict or deny permission for the export of equipment, material, or scientific or technological information for any reason; and

"(B) the Amended Mines Protocol may not be used as a pretext for the transfer of weapons technology or the provision of assistance to the military mining or military counter-mining capabilities of a State Party to the Protocol."

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 11 marca 2003 r.

Cena 4,62 zł + 22% VAT

